

नागपूर मुख्य कार्यालय

कॉटन मार्केट, नागपूर - ४४००१८

संपर्क

संपादकीय : ९९२२९७००२३

वितरण : ८८८८६४७७५३

जाहिरात : ७४४७७३५८५९ / ९३२६९०६०६२

नागपूर कार्यालय संपर्क : ७४४७७३५८५९

नागपूर, अकोला, अमरावती, खामगांव, यवतमाळ, वर्धा, गडचिरोली, वाशीम, भंडारा, गोंदिया, मुंबई, पालघर (ठाणे), नाशिक आणि चंद्रपूर महासागर

महासागर

Epaper: www.epaper.dainikmahasagar.in

nagpurpost@gmail.com / mahasagarngp@gmail.com

सोने वधारले : १.२३ लाख प्रती तोळा

■ वृत्तसंस्था, नवी दिल्ली, दि. ९ :

आज, ९ ऑक्टोबर रोजी सलग चौथ्या दिवशी सोने आणि चांदीच्या किमतींनी सर्वकालीन उच्चांक गाठला. इंडिया बुलियन अँड ज्वेलर्स असोसिएशननुसार, २४ करंट सोन्याचा १० ग्रॅमचा भाव ४७२ रुपयांनी वाढून १,२२,५७० रुपयांवर पोहोचला. पूर्वी तो १,२२,०९८ रुपयांवर होता. चांदीचा भावही १,४०० रुपयांनी वाढून १,५४,१०० रुपयांवर पोहोचला. काल तो १,५२,७०० रुपयांवर पोहोचला होता. या वर्षी आतापर्यंत सोन्याच्या किमतीत अंदाजे ४६,४०८ ने वाढ झाली आहे. ३१ डिसेंबर २०२४ रोजी, २४ करंट सोन्याच्या १० ग्रॅमची किंमत ७६,१६२ होती, जी आता १,२२,५७० वर पोहोचली आहे.

* वर्ष ३४ * अंक ९७ *

* यवतमाळ *

शुक्रवार, दिनांक १० ऑक्टोबर २०२५

८ पाने •

किंमत रू. २/-+ वितरण खर्च रू. १ = एकुण ३ रू.)

* विशेष ऑफर : महासागर + नागपूर पोस्ट = ४ रु. फक्त

अगावलेख

खरीखरी..

बालकांचे प्राणहरण

मध्य प्रदेशमधील नागपूरलगत छिंदवाडा जिल्ह्यामध्ये एका कफ सिरपच्या म्हणजेच खोकला कमी करण्याच्या औषधाच्या प्राशानामुळे आतापर्यंत बावीस बालकांचा मृत्यू झालेला आहे. सर्वात अस्वस्थ करणारी बाब म्हणजे याबाबतीत मध्य प्रदेश सरकार कोणतीही जबाबदारी घ्यायला तयार नाही. ३ सप्टेंबर रोजी मध्यप्रदेशातील एका शाळेतल्या काही बालकांचा बळी गेला होता. त्यानंतर इतरही बालकांचा जीव गेला पण तोपर्यंत मध्यप्रदेश सरकारने कोणतीही गंभीर दखल घेतली नव्हती. त्यातील अनेक बालकांचे मृत्यू हे नागपूरमध्ये आल्यावर झालेले आहेत ही अत्यंत बेजबाबदारपणाची आणि निलाजरेपणाची कमाल आहे. छिंदवाड्याच्या अधिकाऱ्यांनी सर्वात आधी या बालकांचा एका कफ सिरपमुळे मृत्यू झालेला आहे हे स्वीकारलेच नाही. पण जेव्हा अनेक पुरावे हाती आले तेव्हा सुद्धा या घटनेला फारसे महत्त्व मध्य प्रदेशमधील या लोकांनी अजिबात दिले नाही. या सिरपप्रस्तांच्या मृत्युचे कारण शोधून काढण्यासाठी जी सामग्री छिंदवाड्याहून भोपाळला पाठवली गेली ती साध्या पोस्टाने म्हणजेच साध्या डाकेने पाठवण्यात आली होती. ती सामग्री पाच दिवसांच्या नंतर छिंदवाड्याहून भोपाळला पोहोचली आणि त्यानंतर सहा दिवसांनी अहवाल आला. त्यामध्ये त्या बालकांचा कोलिरुप नावाच्या सिरपमुळेच मृत्यू झाला आहे निष्पन्न झाले. ज्या कफ सिरपमुळे ही बालके दगावली त्यामध्ये ज्या द्रवाची जास्तीत जास्त मात्रा चार टक्क्यांच्या वर जाता कामा नये अशी नियमावली होती. ती मात्रा या कफ सिरपमध्ये जवळजवळ ४८ टक्क्यांच्या वर पोहोचलेली होती. याबाबतीमध्ये मध्यप्रदेश सरकारने कडक कारवाई करण्याऐवजी सारवासारव करण्याचा प्रयत्न केला असे सांगितले जाते. खरे तर जी तपासणी करण्यासाठी मध्य प्रदेश सरकारला दहा ते बारा दिवस लागले. तो तपासणी अहवाल तामिळनाडू सरकारने २४ तासांच्या आत तपासणी करून जाहीर केला आणि त्या सिरप निर्माण करणाऱ्या कंपनीवर पूर्णपणे बंदी घालून त्यांच्यावर कारवाई करण्याचा निर्णय घेतला. इकडे मध्य प्रदेशचे आरोग्यमंत्री कोणतीही जबाबदारी घ्यायला तयार नाहीत. त्यांनी फक्त दाखवण्यासाठी एका सरकारी डॉक्टर असलेल्या अधिकाऱ्याला फक्त निलंबित केलेले आहे. असे हे अतिशयाने आरोग्य मंत्री म्हणतात की, हे सिरप तामिळनाडूमध्ये तयार होते त्यामुळे ही जबाबदारी तामिळनाडूची आहे. याचाच दुसरा अर्थ असा की ज्या आपल्या राज्यामध्ये औषधी विकल्या जातात आणि त्या घातक आहेत असे दिसल्यावरही ते सरकार आणि त्या सरकारचे आरोग्यमंत्री ही बाब गंभीरपणे घ्यायला अजिबात तयार नाहीत. कारण त्यांच्या एकूण व्यक्त होण्यावरून तसेच दिसते आहे. ज्या घरातील नवजात बालके अशाप्रकारे मृत्युमुखी पडत आहेत त्यांच्या आई-बाबांना किती वेदना होत असतील हे मध्यप्रदेशच्या निर्लज्ज सरकारला कसे कळत नाही. आतापर्यंत २२ बालके मरण पावली गेली, अजूनही अनेक बालके गंभीर अवरस्थेमध्ये आहेत, पण मध्य प्रदेश सरकार आणि त्यांचे अधिकारी यांच्या चेहऱ्यावर कोणत्याही प्रकारचा तणाव जाणवत नाही. आजकाल प्रत्येक जोडप्याला फार तर एक किंवा दोनच मुले असतात, अशा स्थितीमध्ये ज्यांचा जीव गेला आहे त्या बालकांच्या कुटुंबीयांना धीर तरी कसा धरवणार. या प्रकरणातून एकच धडा घेतला पाहिजे तो म्हणजे कोणतेही औषध घेण्यापूर्वी डॉक्टरचा सल्ला घेतला पाहिजे, त्याचा विचार सर्वांनीच केला पाहिजे. ज्या बिचाऱ्या निरपराध बालकांना जीव गमवावा लागला, त्यांना आमची मनापासून भावपूर्ण श्रद्धांजली!

nagpurpost@gmail.com

Mob. No. 9922970023

जागतिक स्थैर्य आणि आर्थिक प्रगतीसाठी

भारत-ब्रिटन भागीदारी महत्वाचा आधार

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ :

भारत आणि ब्रिटन वेगवेगळ्या क्षेत्रात नैसर्गिक भागीदार आहेत. या संबंधांना लोकशाही, स्वातंत्र्य आणि कायद्याचे राज्य यासारख्या मूल्यंवरचा परस्पर सामायिक विश्वास आहे. भारत आणि ब्रिटन दरम्यानची ही वाढती भागीदारी जागतिक स्थैर्य आणि आर्थिक प्रगतीसाठी महत्त्वाचा आधार ठरली आहे. ब्रिटनचे पंतप्रधान कीर स्टार्मर यांच्या नेतृत्वाखाली दोन्ही देशांतील संबंध अधिक दृढ झाले असून, व्यापार, तंत्रज्ञान, शिक्षण आणि संरक्षण क्षेत्रात अभूतपूर्व संधी निर्माण झाल्याचे प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी सांगितले.

ब्रिटनचे पंतप्रधान कीर स्टार्मर हे दोन दिवसांच्या भारत दौऱ्यावर आले आहेत. मुंबईतील राजभवन येथे आज त्यांची प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांच्याबरोबर द्विपक्षीय चर्चा झाली. या चर्चेनंतर नरेंद्र मोदी व कीर स्टार्मर यांनी संयुक्त निवेदन जारी केले. त्यावेळी प्रधानमंत्री मोदी बोलत होते.

प्रत्यक्षाचे समर्थन करतो. इंडो पॅसिफिक क्षेत्रात सागरी सुरक्षा विषयक सहकार्य वाढविण्यासाठी वचनबद्ध असल्याचे प्रधानमंत्री मोदी यांनी यावेळी सांगितले.

आम्ही ब्रिटनची औद्योगिक तज्ञता आणि संशोधन क्षमता भारताच्या प्रतिभा व व्यापारी जोडत आहोत. गेल्या वर्षी सुरू केलेल्या भारत-ब्रिटन तंत्रज्ञान सुरक्षा

आजच्या बैठकीत दोन्ही नेत्यांमध्ये इंडो-पॅसिफिक आणि पश्चिम आशियातील स्थैर्य, तसेच युक्रमध्ये सुरू असलेल्या संघर्षावरही विचारांची देवाणघेवाण झाली. युक्रेन आणि गाझ्याच्या मुद्द्यावर भारत संवाद आणि मुत्सद्देगिरीच्या माध्यमातून शांतता पुनर्स्थापित करण्यासाठीच्या सर्व मोदी म्हणाले, या करारामुळे व्यापार आणि क्षेत्रात सागरी सुरक्षा विषयक सहकार्य वाढविण्यासाठी वचनबद्ध असल्याचे प्रधानमंत्री मोदी यांनी यावेळी सांगितले.

उपक्रमातून नवोन्मेषाला चालना मिळत आहे, असेही मोदी म्हणाले.

भारत आणि युके यांच्यातील संरक्षण सहकार्य अधिक बळकट होत असून, दोन्ही

भारत आणि ब्रिटन यांच्यातील मानवी बंध हेच या नात्याचे खरे वैशिष्ट्य आहे. हे दोन देशांदरम्यानचे, लोकांदरम्यानचा, मनांदरम्यानचा जिवंत पूल आहे, असे ब्रिटनचे पंतप्रधान कीर स्टार्मर यांनी आज मुंबईत संयुक्त निवेदनादरम्यान सांगितले.

कीर स्टार्मर म्हणाले, भारत-युके एकत्र येऊन आधुनिक आणि भविष्याभिमुख भागीदारी निर्माण करत आहेत. यामुळे दोन्ही देशांच्या नागरिकांसाठी नव्या संधी निर्माण होतील. युके-भारत सर्वसमावेशक आर्थिक आणि व्यापार करार पूर्ण करणे हा ऐतिहासिक टप्पा आहे. या करारामुळे आयात शुल्क कमी होईल, बाजारपेठांमध्ये अधिक प्रवेश मिळेल, रोजगारनिर्मिती होईल आणि दोन्ही देशांतील जनतेचे जीवनमान उंचावणार आहे.

कराराच्या आर्थिक लाभांपलीकडे जाऊन, आत्मविश्वास आणि परस्पर सहकार्याचा भाव हे भारत-युके संबंध अधिक दृढ करत असल्याचेही कीर स्टार्मर यांनी नमूद केले.

विषारी कफ सिरप उत्पादक कंपनीच्या संचालकाला अखेर अटक

■ वृत्तसंस्था, छिंदवाडा, दि. ९ :

मध्य प्रदेशात २३ मुलांच्या मृत्यूला कारणीभूत कोलिरुफ कफ सिरपची निर्मिती करणारी कंपनी श्रीसन फार्माचे संचालक गोविंदन रंगनाथन यांना अटक करण्यात आली आहे. मध्य प्रदेश सरकारने स्थापन केलेल्या विशेष

तपास पथकाने तामिळनाडूतील चेन्नई येथे छापा टाकत रंगनाथन यांना अटक केली. रंगनाथनवर २०,००० रुपयांचे बक्षीस होते. तो त्याच्या पत्नीसह फरार होता. चेन्नईमध्ये, रंगनाथनचे २००० चौरस फूट क्षेत्रफळाचे अपार्टमेंट सील करण्यात आले आहे.

रविवार दि. १२ ऑक्टोबर, सायं. ६.३०

Banyan Hall, चिटणवीस सेंटर, नागपूर

महासागर

द्वारा आयोजित

स्मरण सुरेश भटांचे

“मराठी गज़ल के उस्ताद सुरेश भट और...”

या प्रदीप निफाडकर लिखित

हिंदी पुस्तकाचा प्रकाशन सोहळा, आणि

गीत गझल संगीत संध्या...

श्याम जैन

श्रुती जैन

लेखक- प्रदीप निफाडकर

कार्यक्रम व्यवस्था

RutuRang Entertainment

BHAKTI JADHAV PRODUCTIONS

हॉलवर निमंत्रिका ३० मि. आधी उपलब्ध

10 OCT

मा.श्री. सुभाषभाऊ धोटे

वाढदिवसाच्या

शुभेच्छक ---

श्री.गोलूभाऊ ठाकरे

जी.डी. फॅन्स प्रमुख

कोंबसे युवा नेते

सामाजिक कार्यकर्ते

हे तर शरद पवारांचे पाप..

■ महासागर प्रतिनिधी, बुलढाणा, दि. ९ :

राज्याचे जलसंपदा मंत्री (कृष्णा व गोदावरी खोरे विकास महामंडळ) राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी शरद पवार यांच्यावर मराठा आरक्षणवरून टीका केली. बुलढाणा अर्बन पतसंस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष राधेश्याम चांडक यांचा अमृत महोत्सवी अभिष्टचिंतन सोहळा स्थानिक सहकार विद्या मंदिरमध्ये आज, गुरुवारी पार पडला. यावेळी माध्यमांशी संवाद साधताना त्यांनी मराठा व ओबीसींमधील आजच्या वादाचे, संघर्षाचे खापर तत्कालीन मुख्यमंत्री शरद पवार यांच्यावर फोडले.

नागपूरमध्ये उद्या ओबीसींचा मोर्चा असून अध्यादेश रद्द करण्याची मागणी करण्यात आली आहे. याबाबत विखे पाटील म्हणाले, ओबीसी नेत्यांच्या गैरसमजातून हे घडत आहे. ओबीसींच्या आरक्षणाला धक्का न लावता हैदराबाद गॅलेंटची प्रक्रिया सुरू आहे. ओबीसींच्या आरक्षणाला अजिबात धक्का लागणार नाही, अशी ग्वाही मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्यासह महायुतीच्या नेत्यांनी दिली आहे. त्यामुळे ओबीसी नेत्यांनी कोणताही गैरसमज करून घेऊ नये, अशी माझी विनंती आहे.

ओबीसींना आरक्षण देताना मराठा समाजाने कधी विरोध केला नाही. हे पाप शरद पवार यांनी १९९४ मध्ये महाराष्ट्र राज्याचे मुख्यमंत्री असताना केले आहे. त्यावेळी मराठा समाज ओबीसींमध्ये समाविष्ट केला असता तर हा विषयच राहिला नसता. यामुळे या पापाचे धनी शरद पवार असल्याचे विखे पाटील यांनी ठासून सांगितले.

सामाजिक न्याय विभागाचा निधी पुन्हा वळवला

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ :

महायुती सरकारच्या महत्वाकांक्षी मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजनेसाठी निधी मिळवण्यासाठी सरकारने पुन्हा एकदा सामाजिक न्याय विभागाचा निधी वळवल्याची माहिती समोर आली आहे.

या वेळेस ४१०.३० कोटी रुपयांचा निधी सामाजिक न्याय विभागाकडून घेऊन सप्टेंबर महिन्याचा हप्त्या वितरित करण्याचा निर्णय घेतला गेला आहे. त्यामुळे आता सामाजिक न्याय विभागाच्या योजनांवर परिणाम होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे.

राज्य सरकारच्या सामाजिक न्याय आणि विशेष सहाय्य विभागाने यासंदर्भातील शासन निर्णय बुधवारी जारी केला. या निर्णयानुसार लाडकी बहीण योजनेसाठी विभागाअंतर्गत ३९६० कोटी रुपयांचा एकूण निधी मंजूर करण्यात आला आहे. त्यापैकी सप्टेंबर महिन्याच्या हप्त्यासाठी सामाजिक न्याय विभागाकडील रक्कम वळवण्यात आली आहे.

सामाजिक न्याय विभागाकडे संजय गांधी निराधार योजना, श्रावण बाळ योजना आणि दिव्यांग कल्याण योजना अशा महत्वाच्या कल्याणकारी योजना आहेत. मात्र, या

योजनांवरील काही निधी आता लाडकी बहीण योजनेकडे वळवण्यात आला आहे.

त्यामुळे या योजनांसाठी हात आखडता घ्यावा लागणार, अशी स्थिती निर्माण झाली आहे. महिला व बालकल्याण विभागाकडून सर्व जिल्हाधिकार्यांना निर्देश देण्यात आले आहेत की, उपलब्ध निधीचा वापर करताना अनुसूचित जाती आणि नवबौद्ध प्रवर्गातील लाभार्थ्यांना प्राधान्य द्यावे.

सरकारकडून जुलै २०२४ पासून ऑगस्ट २०२५पर्यंत १४ हप्त्यांची रक्कम पात्र महिलांच्या खात्यात जमा करण्यात आली आहे.

रास्त मागण्यांसाठी नऊ दिवसांपासून शिक्षकांचे साखळी उपोषण सुरूच

■ प्रशासनाविरुद्ध शिक्षकांच्या संतप्त भावना

यवतमाळ, दि.९, महासागर प्रतिनिधी: महाराष्ट्र राज्य प्राथमिक शिक्षक समिती, जिल्हा यवतमाळच्या वतीने सुरू असलेल्या साखळी उपोषण आंदोलनाचा नऊ वा दिवस उजाडला आहे. परंतु , प्रशासनाने अजूनही दखल घेतली नसली तरी, शिक्षकांमध्ये उत्साहपूर्ण वातावरण आहे. प्रशासनाविरुद्ध मात्र शिक्षकांमध्ये संतप्त भावना व्यक्त होत आहेत.

दिनांक २ ऑक्टोबर २०२५ पासून जिल्हा परिषद यवतमाळ कार्यालयासमोर शिक्षक बांधवांचा संघर्ष सुरू असून, विविध शाखांतील शेकडो शिक्षक उत्स्फूर्त सहभाग

नोंदवित आहेत. शिक्षकांनी “न्याय मिळेपर्यंत लढा चालूच!” या घोषणांनी परिसर दणाणून सोडला, प्रशासनाच्या उदासीनतेविरोधात निषेध नोंदवला. आंदोलनस्थळी शिक्षकांचा संयमी पण,ठाम निर्धार सर्वत्र जाणवत आहे. नौव्या दिवशीही शिक्षकांचा उत्साह ओसंडून वाहत आहे. प्रशासनाकडून अद्याप कोणतीही ठोस भूमिका किंवा संवादाच्या तयारीचे संकारात्मक संकेत दिसून आलेले नाहीत. त्यामुळे शिक्षक वर्गात नाराजी, असंतोष आणि संताप वाढत असून, शैक्षणिक व्यवस्थेवर त्याचे प्रतिकूल परिणाम होऊ

लागले आहेत. शिक्षकांच्या प्रमुख मागण्या: मुख्याध्यापक पदोन्नतीची प्रक्रिया तातडीने पारदर्शक व नियमानुसार पूर्ण करावी, सेवानिवृत्त शिक्षकांचे भविष्य निर्वाह निधी (GPF), ग्रॅज्युइटी व इतर शासकीय लाभ वेळेत अदा करावेत, एकस्तर प्रस्ताव दोन वर्षांपासून प्रलंबित असून, संबंधित शिक्षकांना त्यानुसार मंजुरी व आर्थिक लाभ मंजूर करण्यात यावेत, अतिरिक्त शिक्षकांचे समायोजन त्वरित करावे, प्राप्त अर्जांनुसार पदोन्नतीची प्रक्रिया तत्परतेने पूर्ण करावी ह्या प्रमुख मागण्या आहेत. संघटनेच्या प्रतिनिधींनी सांगितले की, गेल्या अनेक महिन्यांपासून

प्रशासन शिक्षकांच्या न्याय्य आणि वैधानिक मागण्यांकडे दुर्लक्ष करत असून, त्यांची भूमिका केवळ टाळाटाळीची बनली आहे.या निष्क्रियतेमुळे शिक्षकांच्या मनोबलावर गंभीर परिणाम होत असून, विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक गुणवत्तेवर त्याचे थेट दुष्परिणाम दिसू लागले आहेत. आंदोलनकर्त्यांचे म्हणणे आहे की, शिक्षक हा समाजाचा पाया आहे. आणि जर या पायावर अन्यायाचा भार वाढत राहिला, तर शिक्षणव्यवस्थेची पायाभूत रचना हादरेल. त्यामुळे प्रशासनाने तातडीने संवेदनशीलतेने पुढे येऊन शिक्षकांच्या मागण्यांवर निर्णय घेणे अत्यावश्यक आहे.

नेते जिल्हा परिषद कर्मचारी पतसंस्थेचे अध्यक्ष महेश सोनेकर यांच्या नेतृत्वात शिक्षकांचे साखळी उपोषण सुरू आहे. उपोषणाचा आज नऊ वा दिवस आहे. नानासाहेब नाकाडे, पुंडलिक रेकलवार, संदीप मोहाडे, विजय माने, विजय मुंगे, अभिजीत नवलकर, मधुकर मोरझडे, आनंद बाचकलवाड, रमेश कापसे, नंदकिशोर देशमुख, रामकृष्ण केंद्रे, अमित दासरवार, सुनिल यशवंत, बालाजी रेवनवार, रामराव होटगीर, इम्रान. प्रल्हाद जाधव, संभाजी हंगरगे, कुलानंद गायकवाड, सुनिता बुटले, पुंडलीक बुटले आदी शिक्षक बांधव मोठ्या संख्येने उपस्थिती देत आहेत.

अनैतिक संबंधात अडसर ठरणाऱ्या पतीचा खून; पत्नी व प्रियकराला जन्मठेप

पुसद, दि.९, महासागर प्रतिनिधी: अनैतिक संबंधात अडसर ठरणा-या पतीचा काटा काढण्याचा कट रचून, पत्नी व प्रियकराने त्याचेच घरात त्याचा ओढणीने गळा आवळून खुन केला व प्रियकरास घटनास्थळावरून पसार केले व पत्नी घटनास्थळी रडत बसली. परंतु या अनैतिक प्रेम प्रकरणाची माहिती मृतकाचे भावनाला असल्याने त्याने दिलेल्या तकारीवरून मृतकाचे पत्नी व प्रियकरावर गुन्हा दाखल करून पोलीसांनी तपासाअंती दोषारोपपत्र दाखल केले. वि-न्यायालयात मामला पुराव्यासाठी आला असता,सहायक सरकारी अभियोक्ता अॅड रवि रूपुरकर यांनी ११ साक्षी तपासल्याअंती व सादर केलेल्या युक्तीवादाअंती आरोपी मृतकाची पत्नी व तीचे प्रियकराने संगणमत करून खुन केल्याचा गुन्हा सिध्द झाल्यामुळे, दोन्ही आरोपींस भा.दं.वी. चे कलम ३०२ सह ३४ अनुसार जन्मठेप व प्रत्येकी पन्नास हजार रुपये दंडाची शिक्षा सुनावली. व दंडाची रक्कम न भरल्यास एक वर्षाची शिक्षा असा महत्वपुर्ण निकाल येथील जिल्हा अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश क. १ श्रीमती एस. जे. रामगडीया यांनी दिला.

सुरजसिंग यादव व त्याचा भाउ फियादी विजयपाल सुरजसिंह यादव हे हरियाणा येथील असून ते कामानिमीत पुसद येथे अंदाजे २५ वर्षांपुर्वी आले होते. मयत सतपालसिंह चा विवाह मधुकरनगर येथील रहिवासी आरोपी क. २ सुमन उर्फ बाली वय ३० वर्ष हिच्यासोबत झाला होता. त्या विवाह संबंधातुन त्यांना एक मुलगा व एक मुलगी झाले.

दिनांक १७ जुन २०१७ रोजी सकाळी मयत सतपालसिंग हा त्याचे घरामध्ये मृतावस्थेत असल्याची माहिती फियादी तथा मृतकाचा भाउ विजयपाल यांना कळताच त्यांनी घटनास्थळ गाठले. त्याठिकाणी त्याचा भाउ सतपालसिंग हा मृतावस्थेत दिसला त्याचे गळ्यावर काळसर निशाण दिसले. त्यावरून मृतकाची पत्नीला विचारले असता तिने माहिती दिली नाही. त्यानंत फियादी विजयपाल यांनी पोलीस स्टेशन वसंतनगर येथे मृतकाची पत्नी सुमन व तीचा प्रियकर शैलेंद्र खिल्लारे यांचे प्रेम प्रकरणात अडसर ठरणाा मृतक असल्याने त्याचा संगणमत करून गळा आवळून जीवाने ठार मारले असल्याबाबतची

तक्रार दाखल केली. त्यावरून पोलीसांनी दोन्ही आरोपीतांवर भादविचे कलम ३०२ सह ३४ नुसार गुन्हा नोंद करून सहायक पोलीस निरीक्षक ब्रिजपालसिंग ठाकुर यांनी तपास केला. त्यामध्ये आरोपी शैलेंद्र व सुमन यांचे प्रेमसंबंध होते. त्याची माहिती मृतकास झाल्याने त्याने दोघांनाही समजुन सांगितले होते. व यामुळे दोघा आरोपींच्या प्रेमसंबंधात मृतकाचा अडथळा होत असल्याने, आरोपी पत्नी व प्रियकराने कट रचुन मृतकाचा खुन करण्याचे ठरविले आणि घटनेच्या दिवशी म्हणजे दिनांक १६ ते १७ जुन २०१७ चे रात्री दरम्यान आरोपी शैलेद्र आणि आरोपी सुमन यांनी मृतकाचा ओढणीने गळा आवळून खुन केला. हि बाब दोन्ही आरोपींनी पोलीसांनी खाव्या दाखविताच कबुन केली. यातील इतर साक्षदारांच्या बयाणवरून दोषारोपपत्र दाखल केले. युक्तीवादाअंती आरोपीवर दाखल असलेला खुनाचा गुन्हा सिध्द झाल्याने आरोपीस भा.दं. वी. चे कलम ३०२ सह ३४ अनुसार जन्मठेप व प्रत्येकी पन्नास हजार रुपये दंडाची शिक्षा व दंडाची रक्कम न भरल्यास एक वर्षाची शिक्षा असा महत्वपुर्ण निकाल येथील जिल्हा अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश क. १ श्रीमती एस. जे. रामगडीया यांनी दिनांक ८ ऑक्टोंबर २०२५ रोजी दिला.

नवीन उमरसऱ्यातील सुभाष नगरात नवीन पाईप लाईन टाकणार

आर्णी, दि.९, महासागर प्रतिनिधी:उमरसरा संकट मोचन परिसरातील, संतोषी माता मंदिरा समोरील,सुभाष नगर भागात जीवन प्राधिकरणाची जुनी पाईप लाईन असल्यामुळे, या भागातील नळाद्वारे पाणीपुरवठा सुरळीत होत नाही,त्यामुळे नागरिकांना पाण्याकरिता रात्र जागून काढावी लागते, सुभाष नगर या परिसराला सुरळीत पाणीपुरवठा व्हावा या करिता महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण द्वारा या भागात नवीन पाईपलाईन टाकून देण्याकरिता परिसरातील नागरिकांनी शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे उपशहर प्रमुख प्रदीप भाऊ

नस्करी, उमरसरा विभाग प्रमुख किशोर वानखेडे यांना सांगितले. नागरिकांना पाण्याकरिता होणारा त्रास दूर करून सुभाष नगर या परिसराला सुरळीत पाणीपुरवठा होण्याकरिता, शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाच्या तसेच परिसरातील नागरीकांच्या वतीने, जिवन प्राधिकरण उपविभागीय अभियंता यांना नवीन पाईपलाईन टाकण्याकरिता निवेदन देण्यात आले. निवेदनाची दखल घेत उपविभागीय अभियंता यांनी सुभाष नगर परिसरात नविन पाईपलाईन टाकून नागरिकांची पाण्याची समस्या कायमची सोडविण्यात येईल असे आश्वासन दिले.

पेट्रोल पंप हटवण्याची पुतळा कृती समितीची मागणी

उमरखेड, दि.९, महासागर प्रतिनिधी: शहरातील छत्रपती शिवाजी महाराज चौकातील भारत पेट्रोलियम कंपनीचा पेट्रोल पंप हा लिज संपलेल्या शासकीय जागेवर अतिक्रमण करून उभारण्यात आला असून, त्याची लीज ३१ जुलै रोजी संपूनही अद्याप तो हटवण्यात आलेला नाही. या अतिक्रमणामुळे छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पुतळ्याच्या सौंदर्यकरणाला अडथळा निर्माण होत असल्याने हा पंप तात्काळ हटवावा, अशी मागणी छत्रपती शिवाजी महाराज अश्वारूढ पुतळा कृती समितीने केली. यासाठी मागील ११ दिवसापासून नगरपरिषदेच्या प्रवेशद्वारासमोर उपोषण करत असून आज दि ९ रोजी पत्रकार परिषद आयोजित करून माहिती दिली . पत्रकार परिषदेत समितीचे अध्यक्ष

उपोषणकर्ते अभय पवार, रवींद्र कलाने, प्रकाश आर्य, उपाध्यक्ष रमेश चव्हाण ,राहुल मोहितवार, सिद्धेश जमाताप, गुलाब सूर्यवंशी , प्रकाश शिखरे, गजानन देशमुख, विजय पोंगाणे आणि फिरोज अंसारी यांची उपस्थिती होती. उपोषणकर्ते अभय पवार यांनी सांगितले की, पेट्रोल पंपाची लीज संपून अडीच महिने उलटूनही प्रशासनाने कारवाई केलेली नाही. सदर पंप केवळ ३०३

स्क्वेअर मीटर जागेत अतिक्रमण करून उभारण्यात आला असून, नियमानुसार कोणत्याही पेट्रोल पंपासाठी किमान ५१०.८ स्क्वेअर मीटर जागा आवश्यक असते. पंपाच्या सीमारेषा, नकाशे किंवा बांधकामाची कायदेशीर चतुरसीमा उपलब्ध नाहीत.समितीचे उपाध्यक्ष रमेश चव्हाण यांनी प्रशासनावर थेट हल्लाबोल करत सांगितले की, सत्ताधारी पक्षाच्या दबावामुळे अधिकारी निष्क्रिय झाले.

ग्रामीण अर्थव्यवस्थेच्या बळकटीकरणासाठी शासनाच्या विविध योजना-पालकमंत्री राठोड

यवतमाळ, दि.९, महासागर प्रतिनिधी: पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण करून पूरक व्यवसायांद्वारे शेतकरी, पशुपालक, मच्छिमार बांधवांचा सामाजिक व आर्थिक स्तर उंचावण्यासाठी अनेक योजना राज्य शासनाने हाती घेतल्या आहेत. त्यानुसार शेतकरी गटांना मासळी विक्रीसाठी फिरते वाहन उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. या फिरत्या वाहनांमुळे शेतकरी आपली मासळी थेट ग्राहकांपर्यंत पोहोचवू शकतील, असे प्रतिपादन राज्याचे मृद व जलसंधारण मंत्री तथा जिल्ह्याचे पालकमंत्री संजय राठोड यांनी आज येथे केले.

राज्यातील शेतकऱ्यांचे मनोबल व जीवनमान उंचावण्यासाठी शासन विविध योजना राबवत आहे. त्याचाच एक भाग म्हणून कृषी व पदुम विभागातर्फे जिल्हा

यवतमाळ जिल्ह्याचा समावेश आहे. या वाहनांमुळे गटांना ठिकठिकाणी पोहोचून व्यवसाय वृद्धीसाठी मदत होणार आहे. एकता शेतकरी गट, मेंढळा, आदित्य मत्स्य विक्री महिला गट, वरूड, माँ जगदंबा शेतकरी गट, वाकद, साईबाबा शेतकरी गट, कोल्ही या गटांना फिरती वाहने वितरित करण्यात आली. सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय म. वि. जयस्वाल, मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी बा. मा. झाडे तसेच इतर अधिकारी आणि कर्मचारी उपस्थित होते.

वाहन उलटून एक जण ठार

यवतमाळ: रानडुक्कर वाहनासमोर आल्याने झालेल्या अपघातात एकजण जागीच ठार झाल्याची घटना मंगळवारी दि.७ रोजी रात्री अकरा वाजता नागपूर-तूळजापूर महामार्गावरील सुकळी जवळ घडली. अपघातात मृत्यू झालेल्याचे नाव राजेश शिवाजी भुरे (वय ३०) रा. पिंपळखेड ता. हदगाव असे आहे. फियादी नंदुआप्पा रामराव भुरे (वय ५२) वर्ष रा.पिंपळखेड ता. हदगाव जि.नांदेड यांचा पुतण्या राजेश शिवाजी भुरे (वय ३०) रा. पिंपळखेड हे विश्वास दत्तवार देशमुख रा. हदगाव यांच्या कापड दुकानात नोकर म्हणून काम करतात. मंगळवारी कुझर वाहन क्रमांक एम.एच.२९ ए.डी. ११०७ ने सायकाळी पाच वाहन वाजता कपडे खरेदी

करण्याकरिता अमरावती येथे गेले असता अमरावती येथून हदगाव या गावी परत येताना रात्री अकरा वाजता दरम्यान नागपूर-तूळजापूर महामार्गावरील वैष्णवी धाबा सुकळी जवळ वाहनाला रानडुक्कर आडवे आल्याने चालक नंदकुमार रामराव आसोले यांनी त्यांच्या ताब्यातील निष्काळजीपणाने व भरधाव वेगाने चालवल्याने रानडुकराला धडक लागून वाहन रस्त्याच्या खाली पलटून वाहतात बसून असलेला फियादीचा पुतण्या राजेश शिवाजी भुरे (वय ३०) यांचा जागीच मृत्यू झाला व चालकासह इतर लोक जखमी झाल्याने जखमीवर यवतमाळ येथे उपचारासाठी दाखल करण्यात आले आहे. चालक नंदकुमार आसोले याच्या विरोधात गुन्हा दाखल केला.

पुसद येथे राजस्थानी मंडळाची कोजागिरी संपन्न

पुसद , दि.९, महासागर प्रतिनिधी: येथील राजस्थान मंडळाच्या वतीने समाजातील गुणवंत विद्यार्थ्यांचा गुणगौरव, सन्मानचिन्ह व प्रशस्तीपत्र देऊन त्यांचा सन्मान करण्यात आला. मंचावर राजस्थान मंडळाचे अध्यक्ष विजय भांगडे, अग्रवाल मंडळ पुसद अग्रसेन जयंतीचे अध्यक्ष गिरीष अग्रवाल ,राजस्थानी ब्राह्मण पंचायतचे अध्यक्ष नरेंद्र मानका, राजस्थानी महिला मंडळाच्या अध्यक्षा नंदा तोणीवाल , आखिल भारतीय मारवाडी युवा मंच पुसद चे अध्यक्ष

रवी (बन्टी) काबरा विराजमान होते. कोजागिरीत म्युजिकल नाईट मनोरंजन कार्यक्रम प्रस्तुत करण्यात आला. कार्यक्रमात गुणवंत विद्यार्थ्यांना व विविध संस्थेत प्रतिष्ठित पद व पुरस्कार प्राप्त करणाऱ्या राजस्थानी समाज बांधवांना मान्यवरांच्या हस्ते सन्मानचिन्ह, प्रशस्तीपत्र देऊन सन्मानित करण्यात आले. कार्यक्रमाचे संचालन सौ.अपर्णा सोनी तथा कोमल भांगडे यांनी केले प्रस्तावना व आभार प्रदर्शन डॉ.सचिन कोठारी यांनी केले.

अबब...महागाव पं. स. मधून बोगस स्वाक्षऱ्या केलेल्या एमबीचे रेकॉर्ड लंपास

महागाव, दि.९, महासागर प्रतिनिधी: तालुक्यातील वाकोडी ग्रामपंचायत येथील रोजगार सेवक (टेकेदार) आणि सरपंच यांनी गावातील सिमेंट रस्त्याचे काम न करता बोगस एम.बी. रेकॉर्ड महागाव पंचायत समितीला मंगळवारी ७ ऑक्टोबर रोजी सादर करण्यात आले.

शासनाची दिशाभूल करून सरपंच आणि रोजगार सेवक यांनी संगणमत करून १५ व्या वित्त आयोगाच्या रकमेवर डबला मारण्याचा मनसुबा चाणाक्ष बुद्धीच्या अमजदखान पठाण यांनी हाणून पाडला. आता हे प्रकरण चांगलेच अंगलट येणार हे लक्षात आल्याने, नऊ ऑक्टोबर रोजी गुस्वारी गटविकास अधिकारी कार्यालयातील खोटे एमबी अधिकार्यांच्या एकाच शाईच्या

आशयाची तक्रार पुन्हा दाखल केली आहे. वाकोडी गावामध्ये सिमेंट रोडचे २०२०/ २१ या वर्षात डागडुजी, दुरुस्ती देखभाल ही कामे केली असल्याचे खोटे दर्शवून शासनाच्या पंधराव्या वित्त आयोगातील एक लाख ३६ हजार २१ रुपयांचे बिल मिळवण्यासाठी शकलं लढवली असल्याचा आरोप करण्यात आला. या दाखल केलेल्या एमबी

ला कव्हॅरिंग लेटर ग्राम विकास अधिकार्याचे असल्याने, गुस्वारी झालेल्या घडामोडीत प्रकरण अंगलट येणार म्हणून ग्राम विकास अधिकारी पाटील यांनी, संबंधित काळे नामक बाबू कडून रोजगार सेवक तथा टेकेदार, सरपंच यांनी बीडीऑंना दत्तर दाखवायचे आहे, अशी बातवाणी करून एमबी बनवणाऱ्या बाबूच्या स्वाधीन असलेले बनावट दस्तऐवज लांबवल्याचा खळबक जनक आरोप तक्रारकर्ते अमजद खान अयुब खान पठाण यांनी दैनिक महासागरला माहिती दिली. पंचायत समिती कार्यालयातील रेकॉर्ड पळविणे ही अतिशय गंभीर बाब आहे. दोरे या मार्गवरून नेण्यासाठी तारेवरची कसरत करावी लागत आहे.हा मार्ग कोदंरी फाटा ते चिखली मलकापूर मार्गे तिवरंग

कोदंरी फाटा ते चिखली मलकापूर रस्त्याची दूर्दशा !

महागाव , दि.९, महासागर प्रतिनिधी: तालुक्यातील पुसद मतदार संघातील शेवटच्या टोकावर वसलेल्या कोदंरी वाकान ते चिखली मलकापूर येथे जोडणाऱ्या रस्त्याची अतीशय दैनैीय अवस्था झाली असुन या रस्त्यावर नागरिकांना पायदळ चालने सुध्दा कठीन झाले आहे.

या मार्गाने परिसरातील अनेक नागरिकांची शेती जोडली जात असुन पावसाळ्यात मोठी कसरत करावी लागत आहे. अनेक शेतकऱ्यांना आपली पुरे दोरे या मार्गवरून नेण्यासाठी तारेवरची कसरत करावी लागत आहे.हा मार्ग कोदंरी फाटा ते चिखली मलकापूर मार्गे तिवरंग

येथील राष्ट्रीय महामार्गावर जोडला जातो.मात्र अनेक वर्षांपासून या रस्त्याचे काम पंजूर होऊनही थंड बस्त्यात पडून असल्याचे बोलल्या जात आहे. अद्यापही सार्वजनिक बांधकाम विभागातील अधिकार्यांनी या मार्गावर फीकट सुध्दा पाहिले नाही. प्रत्येकवेळेस जिल्हा परिषद पंचायत समिती निवडणूकीच्या वेळी लोकप्रतिनिधी कडून केवळ आश्वासन दिले जातात.

जगातील एक अब्जाहून अधिक लोक मानसिक आजारी

आव्हाने आणि समाजाची जबाबदारी

जगभरात दरवर्षी १० ऑक्टोबर हा दिवस जागतिक मानसिक आरोग्य दिन म्हणून साजरा केला जातो. हा दिवस केवळ मानसिक आजारविषयी जागरूकता निर्माण करण्यासाठी नसून, मानसिक आरोग्याला समाजात प्राथमिकता देण्याचा एक व्यापक प्रयत्न आहे. आधुनिक जगातील दैनंदिन ताणतणाव, सामाजिक स्पर्धा, आर्थिक अस्थिरता आणि तंत्रज्ञानाच्या झपाट्याने वाढलेल्या संवादाच्या पद्धतीमुळे मानसिक आरोग्याची स्थिती गंभीर होत चालली आहे. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या २०२५ मध्ये प्रकाशित 'World Mental Health Today' अहवालानुसार, जगभरात सुमारे एक अब्जाहून अधिक लोक मानसिक आजारानी ग्रस्त आहेत. ही आकडेवारी केवळ संख्यात्मक तथ्य नाही, तर ही मानवतेसमोरील गंभीर आव्हाने आणि मानसिक आरोग्य सेवेमध्ये असलेल्या अंतराचे स्पष्ट प्रमाण आहे.

मानसिक आरोग्य समस्या ही केवळ रुग्णालयात उपचार घेण्याच्या गरजेपुरती मर्यादित नसून, ती व्यक्तीच्या संपूर्ण जीवनशैलीशी संबंधित आहे. जागतिक आरोग्य संघटनेने केलेल्या मानसिक आरोग्याच्या व्याख्येनुसार मानसिक आरोग्य ही अशी स्थिती आहे, ज्यामध्ये व्यक्ती आपल्यातील क्षमता ओळखून तिचा व्यवस्थित उपयोग करू शकते, तसेच जीवनातील ताणतणावास सामोरे

जाण्यास मानसिक आरोग्य सक्षम स्थिती आहे, मानसिक सुदृढ व्यक्ती उत्पादकपणे कार्य करू शकते आणि समाजासाठी योगदान देऊ शकते.

म्हणजेच मानसिक आरोग्याचा अर्थ केवळ मानसिक आजार नसणे नव्हे, तर जीवनातील आव्हानांना सामोरे जाण्याची क्षमता, समाजात सक्रिय सहभाग, आणि आत्मस्वीकृती यासह व्यक्तीची पूर्ण मानसिक क्षमता आहे.

मानसिक विकार अनेक प्रकारचे असतात, जसे की नैराश्य, चिंता विकार, बायपोलर डिसऑर्डर (द्विध्रुवीय विकार), स्किझोफ्रेनिया (ज्या रोगामध्ये विचार, भावना व कृती यांमध्ये फारकत पडत जाते असा मानसिक रोग), पोस्ट-ट्रॉमॅटिक स्ट्रेस डिसऑर्डर (आघातानंतरचा ताण विकार), आणि व्यसनधर्मीयता या विकारांमुळे केवळ व्यक्तीच नाही तर कुटुंब, समाज आणि आर्थिक स्थिती देखील प्रभावित होते.

जागतिक आरोग्य संघटनेच्या अहवालानुसार, नैराश्य आणि चिंता विकार हे सर्वाधिक सामान्य आहेत, आणि त्यांचा परिणाम दीर्घकाळ टिकतो. मानसिक आजार हे अपंगत्वाचे दुसरे सर्वात मोठे कारण आहेत, ज्यामुळे रोजगार, उत्पन्न आणि सामाजिक सहभागवर प्रतिकूल परिणाम होतो.

जागतिक पातळीवर, मानसिक आरोग्याविषयी जागरूकता वाढली तरी, अजूनही अनेक लोकांना योग्य सेवा मिळत नाहीत. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या अहवालानुसार, मानसिक आरोग्यासाठी जागतिक आरोग्य बजेटचे तसेच जीवनातील ताणतणावास सामोरे

आर्थिक दृष्ट्या अत्यल्प आहे.

उच्च उत्पन्न असलेल्या देशांमध्ये प्रति व्यक्ती ६५ अमेरिकन डॉलर्स इतका खर्च होतो, तर कमी उत्पन्न असलेल्या देशांमध्ये केवळ ०.०४ अमेरिकन डॉलर्स इतका खर्च केला जातो. या सुविधांच्या कमतरतेमुळे सुमारे ८०% मानसिक आजारी लोकांना आवश्यक उपचार मिळत नाहीत.

भारतामध्ये मानसिक आरोग्याचे संकट अधिक गंभीर आहे. राष्ट्रीय मानसिक आरोग्य सर्वेक्षण (NMHS) २०१५-१६ नुसार, भारतात १८ वर्षांवरील १४% लोक मानसिक विकारांनी ग्रस्त आहेत. परंतु, केवळ १०-१२% लोकांनाच उपचार मिळतात. उर्वरित ८८-९०% लोकांना आवश्यक उपचार मिळत नाहीत, ज्यामुळे उपचार दरी अत्यंत मोठी आहे.

या सर्वेक्षणानुसार, मानसिक विकारांमध्ये

डॉ. राजेंद्र बगटे
९९६०१०३५८२
bagate.rajendra5@gmail.com
(लेखक, समाजशास्त्राचे अभ्यासक आहेत)

नैराश्य, चिंता विकार, आणि मद्यपान विकार हे सर्वाधिक आढळले. उपचार न मिळण्याची कारणे विविध आहेत, ज्यात सामाजिक कलंक, अज्ञान, आणि उपचारांच्या उपलब्धतेची कमतरता यांचा समावेश होतो.

ग्रामीण भागात मानसिक आरोग्य सेवा अजूनही दुर्लभ आहेत. अनेकदा मानसिक विकारांना समाजात भूतबाधा, दैवी शाप, कमजोरी अशा चुकीच्या समजुतीशी

जोडले जाते. या अज्ञानामुळे रुग्णांना योग्य वैद्यकीय उपचाराऐवजी पारंपारिक उपाय, झाडफुंक, जादूटोणा किंवा धार्मिक मार्गांचा आधार घ्यावा लागतो, ज्यामुळे आजार अधिक तीव्र होतो आणि समाजातून तुटतो.

महिलांचे मानसिक आरोग्य हा विशेष लक्ष देण्यासारखा भाग आहे. कौटुंबिक हिंसा, लैंगिक अत्याचार, सामाजिक असमानता, आणि घरगुती जबाबदाऱ्या यामुळे महिलांमध्ये मानसिक विकारांचे प्रमाण पुरुषांच्या तुलनेत दुप्पट आहे.

मातृत्वोत्तर नैराश्य देखील या समस्येचा एक गंभीर भाग आहे. या सर्व कारणांमुळे महिलांच्या मानसिक आरोग्यावर सामाजिक दृष्ट्या गंभीर परिणाम होतो आणि त्यांना उपचार घेण्यास अडचणी येतात. तरुण पिढीमध्ये मानसिक आरोग्याची स्थिती अधिक चिंताजनक आहे.

शैक्षणिक दडपण, करिअरची चिंता, कौटुंबिक अपेक्षा, आणि सोशल मीडियावरील तुलना या सर्वामुळे नैराश्य, चिंता विकार, आणि एकाकीपण यांचे प्रमाण वाढले आहे. भारतात दरवर्षी १२,००० हून अधिक विद्यार्थी आत्महत्या करतात, जो शिक्षण प्रणालीतील गंभीर त्रुटी आणि मानसिक आरोग्याविषयीच्या अज्ञानाचे स्पष्ट उदाहरण आहे.

मानसिक आरोग्य सेवेमध्ये तज्ज्ञांची कमतरता, संसाधनांचा अभाव, आणि समुदाय आधारित सेवा मॉडेल्सची कमतरता यामुळे उपचार घेणे कठीण झाले आहे. भारत सरकारने २०१७ मध्ये मानसिक आरोग्य सेवा कायदा (Mental Healthcare Act) लागू करून मानसिक आरोग्याला कायदेशीर मान्यता दिली आहे. यामध्ये मानसिक आरोग्य सेवा सर्वासाठी उपलब्ध करणे, रुग्णांच्या अधिकारांचे संरक्षण करणे, आणि मानसिक आरोग्याविषयी जनजागृती करणे यांचा समावेश आहे. District Mental Health Programme (DMHP) आणि National Mental Health Programme (NMHP) यांसारख्या कार्यक्रमांद्वारे ग्रामीण व शहरी भागात मानसिक आरोग्य सेवांचे जाळे मजबूत करण्याचा प्रयत्न सुरू आहे.

समाजातील अंधश्रद्धा दूर करण्यासाठी व्यापक जनजागृती करणे आवश्यक आहे. शाळांमध्ये भावनिक शिक्षण, महाविद्यालयांमध्ये मानसिक आरोग्य क्लब, आणि ग्रामपंचायतींमध्ये समुदाय आधारित समुपदेशन सुरू करणे यामुळे मानसिक आरोग्याविषयी जागरूकता वाढेल. रुग्णांना योग्य उपचार मिळवण्यासाठी प्रोत्साहन मिळेल आणि सामाजिक कलंक कमी होईल.

व्यक्तिगत पातळीवर मानसिक आरोग्य टिकवण्यासाठी योग, ध्यान, विपश्यना, व्यायाम, निसर्गाशी संबंध, संगीत आणि संवाद या सर्व गोष्टी अत्यंत उपयोगी आहेत. भावनिक साक्षरता वाढवणे, आत्मस्वीकृती, आणि सहानुभूती यांचा

विकास देखील मानसिक आरोग्यासाठी महत्त्वपूर्ण आहे. मानसिक आरोग्य ही केवळ वैयक्तिक समस्या नाही, तर ती सामाजिक, आर्थिक आणि सार्वजनिक आरोग्याचा प्रश्न आहे. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या (WHO) २०२५ मध्ये प्रकाशित 'World Mental Health Today' अहवालानुसार, जगातील एक अब्जाहून अधिक लोक मानसिक आजारानी ग्रस्त आहेत, आणि या संख्येत नैराश्य आणि चिंता विकार सर्वाधिक आहेत.

या गंभीर समस्यांवर उपाय शोधण्यासाठी शासन, समाज, शाळा, महाविद्यालये, कुटुंबे आणि व्यक्तींनी एकत्रित प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. मानसिक आरोग्याविषयी जागरूकता वाढवणे, उपचारांची उपलब्धता सुनिश्चित करणे, अंधश्रद्धा दूर करणे, आणि सकारात्मक मानसिक आरोग्याचा प्रचार करणे या सर्व गोष्टी आवश्यक पाऊले आहेत.

१० ऑक्टोबर रोजीचा जागतिक मानसिक आरोग्य दिन केवळ औपचारिक दिवस नसून, तो आपल्याला मानसिक आरोग्याच्या गंभीरतेची जाणीव करून देणारा आणि बदलासाठी प्रेरित करणारा दिवस आहे.

प्रत्येक नागरिकाने स्वतःच्या मानसिक आरोग्याकडे लक्ष देणे, आजारांवर लवकर उपचार घेणे आणि समाजातील इतर व्यक्तींना प्रोत्साहन देणे यासाठी सज्ज राहणे आवश्यक आहे. मानसिक आरोग्याशिवाय आरोग्य नाही. (There is no health without mental health) ही जागतिक आरोग्य संघटनेची शिकवण आज आपल्या सर्वांसाठी मार्गदर्शक ठरते.

आज जरी समाज तांत्रिकदृष्ट्या पुढे गेला असला, तरी जातीय अन्याय, सामाजिक विषमता, आरक्षणविरोधी मानसिकता यांसारख्या समस्या अजूनही टिकून आहेत.

अशा वेळी कांशीराम यांच्या विचारांची पुनःएकदा गरज आहे. त्यांच्या तत्त्वज्ञानातून सामाजिक न्यायाची खरी दिशा मिळू शकते. मान्यवर कांशीराम हे केवळ एक नेते नव्हते, तर सामाजिक क्रांतीचे शिल्पकार होते. त्यांच्या कायातून व विचारातून आजही लाखो लोक प्रेरणा घेत आहेत. त्यांच्या जयंतीनिमित्त आपण केवळ कार्यक्रम साजरे न करता, त्यांच्या ध्येयांना प्रत्यक्षात उतरवण्याचा संकल्प करूया.

आज जरी समाज तांत्रिकदृष्ट्या पुढे गेला असला, तरी जातीय अन्याय, सामाजिक विषमता, आरक्षणविरोधी मानसिकता यांसारख्या समस्या अजूनही टिकून आहेत.

अशा वेळी कांशीराम यांच्या विचारांची पुनःएकदा गरज आहे. त्यांच्या तत्त्वज्ञानातून सामाजिक न्यायाची खरी दिशा मिळू शकते. मान्यवर कांशीराम हे केवळ एक नेते नव्हते, तर सामाजिक क्रांतीचे शिल्पकार होते. त्यांच्या कायातून व विचारातून आजही लाखो लोक प्रेरणा घेत आहेत. त्यांच्या जयंतीनिमित्त आपण केवळ कार्यक्रम साजरे न करता, त्यांच्या ध्येयांना प्रत्यक्षात उतरवण्याचा संकल्प करूया.

आज जरी समाज तांत्रिकदृष्ट्या पुढे गेला असला, तरी जातीय अन्याय, सामाजिक विषमता, आरक्षणविरोधी मानसिकता यांसारख्या समस्या अजूनही टिकून आहेत.

अशा वेळी कांशीराम यांच्या विचारांची पुनःएकदा गरज आहे. त्यांच्या तत्त्वज्ञानातून सामाजिक न्यायाची खरी दिशा मिळू शकते. मान्यवर कांशीराम हे केवळ एक नेते नव्हते, तर सामाजिक क्रांतीचे शिल्पकार होते. त्यांच्या कायातून व विचारातून आजही लाखो लोक प्रेरणा घेत आहेत. त्यांच्या जयंतीनिमित्त आपण केवळ कार्यक्रम साजरे न करता, त्यांच्या ध्येयांना प्रत्यक्षात उतरवण्याचा संकल्प करूया.

या काही दिवसांत मध्य प्रदेश आणि राजस्थानमध्ये विपारी कफ सिरपमुळे एक डझनपेक्षा जास्त बालकांचे मृत्यू झाले आहेत. संपूर्ण देश हादरला आहे. सर्वत्र संताप व्यक्त होत आहे, चौकशी समिती स्थापन केल्या जात आहेत, पत्रकार परिषदांमध्ये कारवाईचे मोठमोठे आश्वासन दिले जात आहे.

पण प्रश्न असा आहे - ही पहिलीच वेळ आहे का? नाही साहेब! ही तर आपल्या यंत्रणेची जुनी सवय आहे - आधी चूक करा, मग चौकशी समिती बनवा, काही दिवस लोकांचा राग सहन करा आणि मग परत तेच ढाकाचे तीन पात.

१९८६ मध्ये मुंबईत विपारी कफ सिरपमुळे १४ मुलांचा मृत्यू झाला, दिल्लीमध्ये ३३ मुलांचा. २०२० मध्ये जम्मूमध्ये १२ बालकांनी प्राण गमावले. २०२२ मध्ये भारतीय कफ सिरपमुळे गांबिया आणि उझबेकिस्तानमध्ये अनेक निरपराध मुलांचा बळी गेला. इतकेच नव्हे तर WHO लाही हस्तक्षेप करावा लागला. प्रत्येक वेळी ठोस कारवाईचे आश्वासन दिले गेले, प्रत्येक वेळी चौकशी झाली आणि प्रत्येक वेळी निकाल तोच, तातडीची कारवाई आणि नंतर सर्व थंड.

अलीकडेच कोलंबुस सिरपने राजस्थान, मध्य प्रदेशमध्ये हाहाकार माजवला. या सिरपमध्ये विपारी रसायन होता की नाही - यावर परस्परविरोधी निवेदन येत आहेत. पण हा विरोधाभास नवा नाही, हा तर सिस्टिमचा जुना आजार आहे.

केन्द्रीय औषध मानक नियंत्रण संघटना (CDSCO) दर महिन्याला ड्रग अलर्ट जारी करते. ऑगस्ट २०२५ मध्ये हिमाचल प्रदेशातील ३१ कंपन्यांच्या ३८ औषधांचे नमुने फेल झाले. उत्तराखंड, पंजाब, मध्य प्रदेशमधील ५६ औषधे गुणवत्ता चाचणीत नापास झाली. जुलैमध्ये १४३ नमुने फेल. जूनमध्ये १८८ नमुने फेल.

यामध्ये बनावट औषधेही होती आणि सरकार म्हणते, सॅम्पल तर विशिष्ट बॅचचे होते, ते मागे घेण्यात आले. पण कोणीही सांगत नाही की मागे घेण्याआधी किती औषधे रुग्णांच्या रक्तात मिसळली होती!

आता ही गुणवत्तेची बीमारी केवळ औषधांपुरती मर्यादित नाही. थोडे रस्त्यांकडे पाहा, खड्डे वर्षाभर सुट्टी न घेता डुबटीवर असतात. पावसाळ्यात तर जणू त्यांना प्रमोशन मिळतं, छोटे खड्डे तलाव आणि मोठे खड्डे सरोवर बनतात.

इंग्रजांच्या काळात बांधलेले पूल आजही शंभर वर्षांनंतर मजबुतीने उभे आहेत. आणि आपले पूल? १५-२० वर्षांतच दुरुस्तीसाठी बंद किंवा कोसळण्याच्या प्रतीक्षेत असे फलक लावले जातात. काही पूल तर उद्धाटनाआधीच तडे जातात, जणू काम काही झालंच नाही, फक्त टेंडर आणि कमिशनचा खेळ झाला आहे.

स्वच्छतेबद्दल बोलायचं झालं तर स्वच्छ भारताचा नारा भिंतीवर झळकतो, पण नाल्यांमध्ये फेस आणि रस्त्यांवर

भ्रष्टाचार डायन खाएं जात..

(व्यंग्यात्मक कटाक्षपूर्ण विश्लेषण)

वाटटं पोलिस विभाग तरी नीट काम करत असेल, पण पोलिस विभागाची अवस्था कुणापासून लपलेली नाही. जर व्यवस्था खरंच प्रामाणिकपणे काम करत असेल तर गुन्हेगारांना रस्त्यावर पाय टेवायचीही हिम्मत होणार नाही. पण वास्तवात बहुतेक वेळा पोलिस घटनास्थळी नंतर आणि कलेक्शन पॉइंटवर आधी पोहोचतात.

वाहतूक व्यवस्थेची अवस्था तर अजूनच गंमतीशीर आहे. झेब्रा क्रॉसिंग सजावटीसाठी असतात, सिग्नल रेड पेक्षा रेड मीटिंग पॉइंट अधिक असतो. दंड कमी, वसुली जास्त. नियम जनतेसाठी, अपवाद वरून फोन आलेल्यांसाठी.

असं वाटटं की भ्रष्टाचारानं सगळंच खाल्लं, कमीतकमी खाण्यापिण्याच्या गोष्टी तरी वाचल्या असतील, पण नाही - मसाले असोत, दूध, मिठाई किंवा पॅकेटबंद ड्रिंक्स - सगळ्यांचा स्वाद मिलावटीनं अजूनच वाढवला आहे. मानक आहेत, प्रयोगशाळा आहेत, नियम आहेत - पण त्यांचं पालन? जणू लग्नात खुर्ची लावलेली आहे पण बसलेला कोणीतरी दुसराच.

भारताने जेनेरिक औषधांमध्ये आपली ओळख निर्माण केली आहे, पण जर ही निकृष्ट दर्जाची औषधे आणि घट्टिया उत्पादन असंच चालू राहिलं, तर ही ओळख मिटायला वेळ लागणार नाही. स्वदेशीपासून आत्मनिर्भरतेच्या प्रवासात प्रत्येक उत्पादनात, प्रत्येक विभागात आणि प्रत्येक कामात विश्वासार्ह गुणवत्ता येईपर्यंत हा प्रवास अपूर्णच राहील.

गुणवत्ता आली नाही पण काही विभागांमध्ये बनावट रुग्णांना बनावट चिट्ठ्या तयार करून औषधे जारी करणे आणि त्यातून मोठया रकमा मिळणे यात अधिकारी मागे नाहीत. शेवटी भ्रष्टाचाराची डायन कुणालाही सोडेल असं वाटत नाही, असा कोणता विभाग असेल जो यापासून वाचला असेल! प्रत्येकजण आज नाना प्रकारे पैसा जमा करण्यात मग्न आहे! आपल्या देशात मानक आहेत, कायदे आहेत, प्रयोगशाळा आहेत आणि शपथ घेणारे नेतेही आहेत. पण बांधकामसोबत भ्रष्टाचार जोडला गेला आहे, देखरेखीत व्यवहार घुसला आहे आणि जबाबदारी हवेत विरली आहे.

भ्रष्टाचार डायन खाएं जात.. - ही फक्त एक ओळ नाही, ही देशातील सध्याच्या गुणवत्तेची गोष्ट आहे. जोपर्यंत या डायनवर नियंत्रण मिळवले जाणार नाही, तोपर्यंत ना औषधे सुधारतील, ना रस्ते, ना सिस्टिम आणि तोपर्यंत विकासचे नारे भिंतीवर झळकत राहतील आणि खड्ड्यांमध्ये, रुग्णालयांमध्ये, बाजारात गुणवत्तेची प्रेते सडत राहतील. भ्रष्टाचार डायन खाऊन टाकते, देशाला बरबाद बनवते.

■ ■ ■

कफ सिरपमुळे बालमृत्यू : औषधनिर्मितीतील निष्काळजीपणा..

राजस्थान आणि मध्यप्रदेश या राज्यांत कफ सिरपच्या सेवनानंतर लहान मुलांचा जीव गेला. या घटनेने संपूर्ण देश हादरला आहे. यानंतर केंद्र सरकारने २ वर्षांखालील मुलांना कफ सिरप देण्यावर तात्पुरती बंदी घातली आहे.

मध्यप्रदेश आणि तमिळनाडू राज्यांतील सरकारांनी कफ सिरपवर पूर्ण बंदी घातली आहे. मध्यप्रदेशातील पोलिसांनी संबंधित कफ सिरपच्या आस्थापनाविरुद्ध गुन्हा नोंदवला आहे.

या घटनेतून औषध बनावटपाच्या आस्थापनांवर गंभीर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. भारताला फार्मसी ऑफ द वर्ल्ड असे म्हटले जाते. आपला देश जगातील सर्वात मोठा जेनेरिक औषध उत्पादक देश आहे आणि जागतिक स्तरावर सर्वाधिक लसींचा पुरवठा आपल्या देशातून केला जातो.

या पाश्चर्भूमीवर जर अशा गंभीर घटना आपल्या देशात घडत असतील, तर हे औषध बनावटपाच्या आस्थापनांचे अपयश आहे की जास्तीत जास्त नफा मिळवण्यासाठी केलेला भ्रष्टाचार आहे, असा प्रश्न निर्माण होतो. काही

महिन्यांपूर्वी आफ्रिका खंडातील गांबिया देशात भारतीय आस्थापनांच्या कफ सिरपमुळे ७०, तर कॅमेरूनमध्ये ६ आणि उझबेकिस्तान येथे १८ मुलांचा मृत्यू झाला होता.

अशा घटना घडण्यामागे भेसड, अस्पष्ट गुणवत्तेच्या कच्च्या मालाचा वापर आणि भ्रष्टाचार या गोष्टी कारणीभूत असल्याचे नंतर समोर आले. या घटनेनंतर जर भारत सरकारने सतर्क होऊन कफ सिरपच्या निर्मितीवर आणि विक्रीवर लक्ष ठेवले असते, तसेच दोषी आस्थापनाविरुद्ध कठोर कारवाई केली असती, तर ही घटना घडली नसती.

म्हणून आता केवळ कफ सिरपच नव्हे, तर प्रत्येक औषधाची कठोरपणे पडताळणी सरकारने करावी, अशी जनतेची अपेक्षा आहे. तसेच पालकांनीही औषध देताना त्याचे आस्थापन, उत्पादन तारीख आणि डॉक्टरांचा सल्ला हे नक्की तपासून घ्यावे. सुरक्षित औषधनिर्मिती आणि अशा घटनांविरुद्ध कठोर कारवाई याद्वारे भविष्यातील पिढीचे आरोग्य सुरक्षित राहील.

■ सौ. प्रिया बागडदेव, छिंदवाडा.

कचरा हसत उभा असतो. कर्मचारी पगार वेळेवर घेतात, पण झाडू कदाचित मान्यून संपल्यावर चालतो. महानगर पालिकांमध्ये फाईल्सची स्वच्छता जबरदस्त असते पण रस्त्यांची स्वच्छता देवावर सोडलेली असते.

वाटटं पोलिस विभाग तरी नीट काम करत असेल, पण पोलिस विभागाची अवस्था कुणापासून लपलेली नाही. जर व्यवस्था खरंच प्रामाणिकपणे काम करत असेल तर गुन्हेगारांना रस्त्यावर पाय टेवायचीही हिम्मत होणार नाही. पण वास्तवात बहुतेक वेळा पोलिस घटनास्थळी नंतर आणि कलेक्शन पॉइंटवर आधी पोहोचतात.

वाहतूक व्यवस्थेची अवस्था तर अजूनच गंमतीशीर आहे. झेब्रा क्रॉसिंग सजावटीसाठी असतात, सिग्नल रेड पेक्षा रेड मीटिंग पॉइंट अधिक असतो. दंड कमी, वसुली जास्त. नियम जनतेसाठी, अपवाद वरून फोन आलेल्यांसाठी.

असं वाटटं की भ्रष्टाचारानं सगळंच खाल्लं, कमीतकमी खाण्यापिण्याच्या गोष्टी तरी वाचल्या असतील, पण नाही - मसाले असोत, दूध, मिठाई किंवा पॅकेटबंद ड्रिंक्स - सगळ्यांचा स्वाद मिलावटीनं अजूनच वाढवला आहे. मानक आहेत, प्रयोगशाळा आहेत, नियम आहेत - पण त्यांचं पालन? जणू लग्नात खुर्ची लावलेली आहे पण बसलेला कोणीतरी दुसराच.

भारताने जेनेरिक औषधांमध्ये आपली ओळख निर्माण केली आहे, पण जर ही निकृष्ट दर्जाची औषधे आणि घट्टिया उत्पादन असंच चालू राहिलं, तर ही ओळख मिटायला वेळ लागणार नाही. स्वदेशीपासून आत्मनिर्भरतेच्या प्रवासात प्रत्येक उत्पादनात, प्रत्येक विभागात आणि प्रत्येक कामात विश्वासार्ह गुणवत्ता येईपर्यंत हा प्रवास अपूर्णच राहील.

गुणवत्ता आली नाही पण काही विभागांमध्ये बनावट रुग्णांना बनावट चिट्ठ्या तयार करून औषधे जारी करणे आणि त्यातून मोठया रकमा मिळणे यात अधिकारी मागे नाहीत. शेवटी भ्रष्टाचाराची डायन कुणालाही सोडेल असं वाटत नाही, असा कोणता विभाग असेल जो यापासून वाचला असेल! प्रत्येकजण आज नाना प्रकारे पैसा जमा करण्यात मग्न आहे! आपल्या देशात मानक आहेत, कायदे आहेत, प्रयोगशाळा आहेत आणि शपथ घेणारे नेतेही आहेत. पण बांधकामसोबत भ्रष्टाचार जोडला गेला आहे, देखरेखीत व्यवहार घुसला आहे आणि जबाबदारी हवेत विरली आहे.

भ्रष्टाचार डायन खाएं जात.. - ही फक्त एक ओळ नाही, ही देशातील सध्याच्या गुणवत्तेची गोष्ट आहे. जोपर्यंत या डायनवर नियंत्रण मिळवले जाणार नाही, तोपर्यंत ना औषधे सुधारतील, ना रस्ते, ना सिस्टिम आणि तोपर्यंत विकासचे नारे भिंतीवर झळकत राहतील आणि खड्ड्यांमध्ये, रुग्णालयांमध्ये, बाजारात गुणवत्तेची प्रेते सडत राहतील. भ्रष्टाचार डायन खाऊन टाकते, देशाला बरबाद बनवते.

■ ■ ■

कफ सिरपमुळे बालमृत्यू : औषधनिर्मितीतील निष्काळजीपणा..

राजस्थान आणि मध्यप्रदेश या राज्यांत कफ सिरपच्या सेवनानंतर लहान मुलांचा जीव गेला. या घटनेने संपूर्ण देश हादरला आहे. यानंतर केंद्र सरकारने २ वर्षांखालील मुलांना कफ सिरप देण्यावर तात्पुरती बंदी घातली आहे.

मध्यप्रदेश आणि तमिळनाडू राज्यांतील सरकारांनी कफ सिरपवर पूर्ण बंदी घातली आहे. मध्यप्रदेशातील पोलिसांनी संबंधित कफ सिरपच्या आस्थापनाविरुद्ध गुन्हा नोंदवला आहे.

या घटनेतून औषध बनावटपाच्या आस्थापनांवर गंभीर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. भारताला फार्मसी ऑफ द वर्ल्ड असे म्हटले जाते. आपला देश जगातील सर्वात मोठा जेनेरिक औषध उत्पादक देश आहे आणि जागतिक स्तरावर सर्वाधिक लसींचा पुरवठा आपल्या देशातून केला जातो.

या पाश्चर्भूमीवर जर अशा गंभीर घटना आपल्या देशात घडत असतील, तर हे औषध बनावटपाच्या आस्थापनांचे अपयश आहे की जास्तीत जास्त नफा मिळवण्यासाठी केलेला भ्रष्टाचार आहे, असा प्रश्न निर्माण होतो. काही

बहुजन नायक कांशीराम : सामाजिक क्रांतीचे शिल्पकार

आज आपण अशा महान व्यक्तिमत्त्वाची जयंती साजरी करत आहोत, ज्यांनी भारताच्या सामाजिक आणि राजकीय क्षेत्रात बहुजन समाजाला नवसंजीवनी दिली. मान्यवर कांशीराम हे नाव दलित, वंचित आणि शोषित समाजाच्या न्यायासाठी लढणाऱ्या एका अजरामर योद्ध्याचे आहे.

१५ मार्च १९२४ रोजी पंजाबमध्ये जन्मलेल्या कांशीराम यांनी आपले संपूर्ण आयुष्य समाजकारणासाठी समर्पित केले. त्यांनी दलित समाजातील अस्मिता, आत्मसन्मान आणि राजकीय सशक्तीकरणाचा नवा अध्याय लिहिला. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या

एका एरवी शांत असलेल्या डोंगराळ देशात झालेल्या ?बंडांमुळे जगाला सर्वात शक्तिशाली सामाजिक ?गटाबद्दल विचार करण्यास भाग पाडले. हा गट आहे जेन-झी. नेपाळमध्ये सरकार उलथवून टाकणारी अलीकडची निदर्शने यासाठी झाली, त्याचे कारण की युवा पिढीने आंदोलनाची सूत्रे हाती घेतली होती. आणि तेही यासाठी, कारण सरकारने त्यांची इंटरनेट सुविधा बंद केली होती. याचा धडा हाच की, तरुणांपासून इंटरनेट सुविधा कधीही हिसकावून घेऊ नका.

भारतातही तज्ज्ञ हे समजून घेण्याचा प्रयत्न आहेत की आपल्या देशातील जेन-झी काय करत आहेत? आणि पुढे काय करेल. १९९७ आणि २०१२ दरम्यान ?जन्मलेल्या तरुणांना जेन-झी मानले जाते. आज हे १३ ते २८ वर्षांचे तरुण आहेत. निर्णय घेण्याच्या क्षमतेबद्दल त्यांना अनेकदा गांभीर्याने घेतले जात नाही, तरीही ब्रँड्स, मनोरंजन क्षेत्रातील व्यक्ती, मीडियातील व्यक्ती, विविध घटक त्यांना आकर्षित करण्याचा प्रयत्न करतात.

राहुल गांधींचा जेन-झीपर्यंत थेट पोहोचण्याचा हाय-प्रोफाइल प्रयत्न सर्वात नवीन आहे. भारताच्या लोकसंख्येत जेन-झी केवळ संख्येने मोठे नाहीत, तर ते डिजिटल-कनेक्टेडदेखील आहेत. ते इन्स्टाग्राम, रेडिट, डिस्कॉर्ड, एक्स वर एकमेकांशी बोलत असतात. मोठे बदल घडवण्याची क्षमता त्यांच्यात आहे.

खरे पाहता, ब्रँड्स किंवा राजकारण्यांसाठी जेन-झी चे ?मन

"स्वामिनी लोग ही संघर्ष की परिभाषा समझते हैं, जिनका स्वामिमान मरा है वे गुलाम हैं"

Federation) ची स्थापना करून सुशिक्षित वंचित घटकांना एकत्र आणले. त्यानंतर DS4 (Dalit Shoshit Samaj Sangharsh Samiti) आणि पुढे बहुजन समाज पार्टी (BSP) च्या स्थापनेतून त्यांनी दलित राजकारणाला मुख्य प्रवाहात आणले.

जिंकणं सोपं नाही. काहीनी असे प्रयत्न केले, पण ?अयशस्वी झाले. काहीनी तर जेन-झीचा राग ओढवून घेतला आणि जेन-झीचा राग खूप मोठा असतो. ते तुमचे मीम्स बनवतील, तुम्हाला रड (कॅन्सल) करतील, तुमचे व्यवसाय मॉडेल नष्ट करतील, निवडणुकांमध्ये पराभूत करतील, सिनेमे प्लॉटिंग करतील आणि जसे नेपाळमध्ये झाले, सरकार उलथवून टाकतील. जेन-झी कोड ब्रॅक करण्याची कोणतीही गुरुकिल्ली नाही. पण कुणी असा प्रयत्न करू इच्छित असेल, तर ही मार्गदर्शक तत्वे.

त्यांच्या बुद्धिमत्तेचा आदर करा: जेन-झी गुगलसोबत मोठे झाले आहेत. त्यांच्याकडे वॉट्सअ‍ॅपपीटीही आहे. ते समस्या लवकर सोडवण्यावर बुद्धी खर्च करतात. अनेक गोष्टीसाठी ते इंटरनेटचा उपयोग करतात.

वास्तविक राहा : राजकारण्यांनीही जेन-झी प्रति केवळ दिखावा आणि पोकळ प्रतीकात्मकतेपासून सावध राहायला हवे. नुसतेतरुणांसारखे कपडे घालणे, टीकात्मक बोलणे आणि

विचारसरणीवर चालत, कांशीराम यांनी ती पुढे नेली आणि तिचे सामाजिक व राजकीय रूपांतर केले. कांशीराम यांची कार्यपद्धती ही सुसुत्र, टप्प्याटप्प्याने बदल घडवणारी होती. त्यांनी सर्वप्रथम BAM-CEF (Backward and Minority Communities Employees

Federation) ची स्थापना करून सुशिक्षित वंचित घटकांना एकत्र आणले. त्यानंतर DS4 (Dalit Shoshit Samaj Sangharsh Samiti) आणि पुढे बहुजन समाज पार्टी (BSP) च्या स्थापनेतून त्यांनी दलित राजकारणाला मुख्य प्रवाहात आणले.

जेन-झीचे मन कसे जिंकाल?

जिंकणं सोपं नाही. काहीनी असे प्रयत्न केले, पण ?अयशस्वी झाले. काहीनी तर जेन-झीचा राग ओढवून घेतला आणि जेन-झीचा राग खूप मोठा असतो. ते तुमचे मीम्स बनवतील, तुम्हाला रड (कॅन्सल) करतील, तुमचे व्यवसाय मॉडेल नष्ट करतील, निवडणुकांमध्ये पराभूत करतील, सिनेमे प्लॉटिंग करतील आणि जसे नेपाळमध्ये

मारेगाव परिसरात पशुधनाला लंपीसदृश आजाराची लागण

■ अनेक जनावरे बाधित ■ पशुपालकांत पसरली भिती

मातृभूमि प्रतिनिधी

मारेगाव | दि.९

तालुक्यात पुन्हा एकदा पशुधनावर संकट कोसळले आहे. मागील काही दिवसांपासून तालुक्यातील विविध भागांत लंपीसदृश्य आजाराने डोके वर काढले असून अनेक जनावरे बाधित झाल्याचे चित्र आहे. त्यामुळे पशुपालकांमध्ये प्रचंड भीती आणि अस्वस्थतेचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

एकीकडे सततच्या

डोंगरगाव, गाडेगाव, केगाव, किन्हाळा, मजरा, पहापळ पांढरकवडा, वडगाव आदी गावांमध्ये लंपीसदृश्य

नवनियुक्त पदाधिकाऱ्यांनी निर्भीडपणे योग्य काम करावे: विक्रम गायकवाड

■ प्रकल्प समित्यांचे मार्गदर्शन शिबिर

यवतमाळ, दि.९, महासागर प्रतिनिधी: आदिवासी विकास विभाग कर्मचारी संघटना (मरा) नाशिक अंतर्गत अमरावती विभागातील नवनियुक्त प्रकल्प समित्यांचे मार्गदर्शन शिबिर येथील राजतारा सभागृहात आयोजित करण्यात आले होते. शिबिराला पांढरकवडा, संभाजीनगर, पुसद, किनवट, अकोला, धारणी आणि कळमनुरी या प्रकल्पातील प्रकल्पाध्यक्ष, प्रकल्प सचिव, कोषाध्यक्ष, विभागीय सदस्य आणि राज्य प्रतिनिधी उपस्थित होते. शिबिराला संबोधित

करताना विक्रम गायकवाड यांनी पदाधिकाऱ्यांची जबाबदारी कोणती कर्तव्य कोणते? प्रत्यक्षत काम कसे करावे? याबाबत मार्गदर्शन केले हे करत असताना प्रसंगी साम, दाम, दंड आणि भेद याचा वापर करावाच लागतो. त्यामुळे प्रत्येकाने संघटनेसाठी निर्भीडपणे काम करणे गरजेचे आहे. या संघटने शिवाय कर्मचाऱ्यांचे प्रश्न सुटूच शकत नाही. त्यामुळे एकसंघ राहणे काळाची गरज आहे असे प्रतिपादन केले.

यावेळी राज्याध्यक्ष संतोष राऊत यांनी संघटनेला कर्मचाऱ्यांच्या प्रशाबरोबरच विद्यार्थ्यांचा विकास आणि सामाजिक दायित्वाची जाण असल्यामुळे प्रत्येक

पदाधिकाऱ्याने आपले कर्तव्य निभावणे गरजेचे आहे असल्यामु केवळ पदे भूषवून कुठलंही काम होणार नसेल तर उगीच पदे घेऊ नका. त्यामुळे संघटनेचे कार्य मंदावते. हे सांगून संघटनेची पुढील रणनीती विषद केली.

यावेळी मंचावर राज्याध्यक्ष राजेश पाटील (अनुदानित) विदर्भअध्यक्ष साहेबराव मोहोड विभागीय अध्यक्ष तुकाराम अडबलवार (शासकीय), पाटील, कार्यालयीन प्रतिनिधी सानप, सातही प्रकल्प अध्यक्ष, सचिव, विभागीय सदस्य, राज्य प्रतिनिधी आणि चतुर्थश्रेणी कर्मचारी संघटनेचे विभागीय अध्यक्ष सुभाष बाळबुधे उपस्थित होते.

राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघातर्फे शस्त्रपूजन

उमरखेड, दि.९, महासागर प्रतिनिधी: राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाच्या विचारधारेत वाढलेले लोक देशासाठी काम करीत आहेत. रामजन्मभूमीत ५०० वर्षांनंतर राममंदिर बांधले असून, देशात पाच परिवर्तन करण्याचे ठरविले आहे. हिंदुत्वाचा अभिमान बाळगणारे लोक सतेवर असल्याचा अभिमान असून, भारत विश्वगुरूच्या परम वैभवावर उभा आहे, तसेच

संजय फटाले, नगर संघ चालक अनिरुद्ध मुक्कावार उपस्थित होते. पुढे बोलताना बिडवई म्हणाले, १९२५ पासून आतापर्यंत संघाने निष्ठेने हिंदुत्वासाठी कार्य केले. संघाचा शताब्दी सोहळा साजरा करताना आनंद होत आहे. देशात आता असे एकही खेडेगाव नाही, ज्या ठिकाणी संघाची शाखा नाही. स्वयंसेवक हा अग्रेसर होऊन कार्य करतो. हिंदुत्व व संघाच्या विचारसरणीच्या जवळपास ३६ विविध संघटना आहेत. देशासाठी काम करणारे स्वयंसेवक संघाने निर्माण केले आहेत. देशासाठी प्रामाणिकपणे काम करून वेळप्रसंगी बलिदान देण्यास स्वयंसेवक तयार असतो. सामाजिक समरसतेच्या माध्यमातून समता प्रस्थापित झाली पाहिजे, असे सांगितले.

मुलाच्या स्मृतीनिमित्त वृद्धाश्रमाला आर्थिक मदत करत जपली भावना

दारव्हा: थोरला मुलांचे नुकतेच दि. ९ सप्टेंबरला निधन झाले. मुलाच्या स्मृति निमित्त ताराबाई माणिकराव राऊत यांनी स्थानिक नारायण साधु बुवा चिरडे वृद्धाश्रमात उपयोगी येणाऱ्या वस्तू तसेच रत हजार रुपयांची देणगी दिली ताराबाईंनी त्यांच्या पाकट्या मुलाला आपल्या मनातील वृद्धाश्रमाला देणगी देण्याचा संकल्प बोलून दाखविला. लगेचच गणेश राऊत यांनी तो संकल्प पूर्ण करून काळू व रक्कम वृद्धातमांतील पदाधिकाऱ्यांच्या स्वाधीन केला, वृद्धाश्रमाचे अध्यक्ष तथा ज्येष्ठ नागरिक मंडळाचे माजी अध्यक्ष प्राचार्य नारायण जवळकर व वृद्धाश्रमाचे सचिव तथा ग्रामसेवक संघटनेचे जिल्हाध्यक्ष संजय दुधे यांची उपस्थिती होती. यावेळी कैलास दोरे, स्वामी समर्थ केंद्राचे अनिल सरतापे, कैलास मेश्राम, शिरीष मराठे, "संकल्प" चे श्याम पांडे, लक्ष्मण नवरगे, किशोर सापडे, अनिल पळसकर यांच्यासह वृद्धाश्रमांतील सदस्य उपस्थित होते.

कळंब येथे राष्ट्रीय परिषद

कळंब, दि.९, महासागर प्रतिनिधी:येथील इंदिरा महाविद्यालयात संशोधनावर प्रकाश टाकणारी 'इंटरसेक्शन, ऑफ न्यू डिस्ट्रिक्शन, इन्व्हेस्टिग्ह रिसर्च अँड अॅक्शन इंदिरा २०२५' ही राष्ट्रीय परिषद पार पडली. उद्घाटन संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. मिलिंद बारहाते यांच्या हस्ते झाले. अध्यक्षस्थानी संस्थेच्या कार्यकारी संस्थाध्यक्ष डॉ. सिंधू मांडवकर होत्या. प्रमुख पाहुणे वाणिज्य महाविद्यालय ट्रस्टचे अध्यक्ष विनायक दाते, डॉ. राधेश्याम चौधरी आदी होते.

संशोधनातून प्रगतीचा मार्ग प्रशस्त होतो. त्यामुळे नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार नवनवीन संशोधनातून अद्यावत ज्ञान जगापुढे यावे, अशी अपेक्षा डॉ. बारहाते यांनी यावेळी व्यक्त केली.विनायक दाते यांनी विद्यार्थ्यांना भेडसावणाऱ्या अडचणींवर भाष्य केले. डॉ. राधेश्याम चौधरी यांनी रोजगाराच्या नवीन संधी आणि व्यवस्थापन कौशल्यावर विचार मांडले. यावेळी विविध प्रांतातील प्राध्यापक, संशोधक व विद्यार्थ्यांनी नावीन्यपूर्ण संशोधनावर आधारित

एक दिवा पूरग्रस्तांसाठी

यवतमाळ : अतिवृष्टीने जिल्ह्यातील जनजीवन विसकळीत झाले आहे. अशा परिस्थितीत पूरग्रस्तांना मदत देण्यासाठी जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन विभागाने पाऊल उचलले आहे. एक दिवा पूरग्रस्तांसाठी ही मोहीम हाती घेतली आहे. यात पूरग्रस्तांच्या मदतीसाठी समोर येणाऱ्यांकडून आलेले साहित्य संकलित करण्यासाठी दोन केंद्र उघडली आहेत. जिल्ह्यात अतिवृष्टी आणि पुरामुळे जनजीवन विस्कळीत झाले आहे. मौल्यवान वस्तूंचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले. वस्तू स्वस्वपात मदतीसाठी थांन्य, चादर, गहू, पीठ, डाळ, कपडे, तिखट, मीठ, हळद, महत्त्वपूर्ण साहित्य या वस्तू गोळा करण्याची मोहीम हाती घेतली आहे. यासाठी विठ्ठलवाडी स्थित समाजकार्य महाविद्यालय आणि दारव्हा मार्गावरील संकल्प फाउंडेशन कार्यालयात या वस्तू संकलित केल्या जात आहेत. या ठिकाणी जमा होणारा निधी मुख्यमंत्री साहाय्यता निधी खात्यात जमा केला जाणार आहे, अशी माहिती जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी अनिरुद्ध बक्षी यांनी दिली आहे.

एकुली येथे सुरक्षित फवारणीबाबत शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन

■ विषबाधेपासून बचावाचे महत्त्व अधोरेखित

यवतमाळ, दि.९, महासागर प्रतिनिधी: तालुक्यातील वाढोणा बाजार व वडकी परिसरात सध्या सोयाबीन, कपाशी आणि तुरीचे मोठ्या प्रमाणावर क्षेत्र आहे. पावसाचा खंड पडत असल्याने किडी व रोगांना प्रारुर्भाव वाढत आहे आणि त्यामुळे कीटकनाशक व बुरशीनाशक फवारणीस वेग आला आहे. मात्र, रासायनिक औषधांच्या संपर्कामुळे विषबाधेचा धोका वाढत असल्याने शेतकऱ्यांनी आणि फवारणी करणाऱ्या मजुरांनी पुरेशी सुरक्षितता बाळगणे आवश्यक आहे. म्हणूनच महाराष्ट्र शासनाच्या कृषी विभागांतर्गत मंडळ कृषी

अधिकारी, वाढोणा बाजार (ता. राठोणव) यांच्या वतीने एकुली गावात शेतकऱ्यांना सुरक्षित फवारणी व कीटकनाशकांच्या योग्य हाताळणीबाबत सविस्तर मार्गदर्शन करण्यात आले. कार्यक्रमाला शेतकऱ्यांना खालील महत्त्वाच्या सूचना देण्यात आल्या. फवारणी करताना हातमोजे, तोंडाला मास्क, अंग झाकणारे कपडे आणि डोक्यावर कापड वापरणे

दिग्रसमध्ये १२ प्रभागांची सूत्रे १३ महिला नगरसेवकांच्या हाती

यवतमाळ: दिग्रस नगरपरिषदेतील १२ प्रभागांची आरक्षण सोडत प्रक्रिया बुधवारी सकाळी १० वाजता नगरपरिषद हॉलमध्ये पार पडली. यावेळी उपजिल्हाधिकारी सुदर्शन गायकवाड, मुख्याधिकारी अतुल पंत व कर्मचारी उपस्थित होते. आरक्षण सोडत ऐकण्यासाठी नेत्यांसह पदाधिकाऱ्यांची गर्दी उसळली होती. १२ प्रभागांची सूत्रे १३ महिला नगरसेवकांच्या हाती राहणार आहेत.

युनिटी फाउंडेशन, इनरव्हील क्लबच्या वतीने पशुची सेवा

यवतमाळ: येथील युनिटी फाउंडेशन पशुप्रेमी संस्था मागील चार वर्षांपासून पशुसेवेत कार्यरत आहे. संस्था रस्त्यावरील भटक्या जखमी प्राण्यांवर उपचार करणे, त्याची योग्य ती काळजी घेणे हे कार्य संस्था करत असते, प्राण्यांचे प्राण वाचवणे सर्वांत श्रेष्ठ कार्य आहे. माणसातली माणुसकी जपण्याचे कार्य आहे. या सेवेच्या माध्यमातून कॅनन डिस्टेंपर, पारो व्हायरस, ट्यूसर अशा भयंकर रोगापासून वाचवण्याचे काम संस्था करत असते. कोरोना काळात कित्येक प्राण्यांना अन्न पुरवण्यात आले. हे सेवा कार्य देण्यासाठी अनेक तरुण मंडळी पुढे आली आहे. मागील चार वर्षांपासून आम्ही अविरत सेवा करत असल्याचे प्रतिक तराळकर यांनी सांगितले. यावेळी इनरव्हील क्लबच्या अध्यक्षा डॉ. वृषाली माने, सचिव नील मुंदडा, युनिटी फाउंडेशनचे संस्थापक प्रतीक तराळकर, सचिव यशवंत डांगे, गणेश रत्ने, हर्षल ढोी, महिला आघाडी प्रिया गिरी, केतकी पोटे, पूजा कुढंमथे, अक्षता डांगे, रेणुका रोडे सागरिका बोरकर उपस्थित होते.

८ मध्ये अनुसूचित जमाती व सर्वसाधारण महिला, प्रभाग १ मध्ये ना.मा.प्र. व सर्वसाधारण महिला, प्रभाग १० मध्ये ना.मा. प्र. व सर्वसाधारण महिला, प्रभाग ११ मध्ये ना.मा. प्र. व सर्वसाधारण महिला, प्रभाग १२ मध्ये ना.मा.प्र. व सर्वसाधारण याप्रमाणे १२ प्रभागांचे आरक्षण काढण्यात आले. प्रत्येक प्रभागातून दोन नगरसेवक आणि एका प्रभागातून तीन नगरसेवक निवडून येतील.

युनिटी फाउंडेशन, इनरव्हील क्लबच्या वतीने पशुची सेवा

यवतमाळ: येथील युनिटी फाउंडेशन पशुप्रेमी संस्था मागील चार वर्षांपासून पशुसेवेत कार्यरत आहे. संस्था रस्त्यावरील भटक्या जखमी प्राण्यांवर उपचार करणे, त्याची योग्य ती काळजी घेणे हे कार्य संस्था करत असते, प्राण्यांचे प्राण वाचवणे सर्वांत श्रेष्ठ कार्य आहे. माणसातली माणुसकी जपण्याचे कार्य आहे. या सेवेच्या माध्यमातून कॅनन डिस्टेंपर, पारो व्हायरस, ट्यूसर अशा भयंकर रोगापासून वाचवण्याचे काम संस्था करत असते. कोरोना काळात कित्येक प्राण्यांना अन्न पुरवण्यात आले. हे सेवा कार्य देण्यासाठी अनेक तरुण मंडळी पुढे आली आहे. मागील चार वर्षांपासून आम्ही अविरत सेवा करत असल्याचे प्रतिक तराळकर यांनी सांगितले. यावेळी इनरव्हील क्लबच्या अध्यक्षा डॉ. वृषाली माने, सचिव नील मुंदडा, युनिटी फाउंडेशनचे संस्थापक प्रतीक तराळकर, सचिव यशवंत डांगे, गणेश रत्ने, हर्षल ढोी, महिला आघाडी प्रिया गिरी, केतकी पोटे, पूजा कुढंमथे, अक्षता डांगे, रेणुका रोडे सागरिका बोरकर उपस्थित होते.

बाटल्या/डबे योग्य पद्धतीने नष्ट करावेत.शक्यतो लाल त्रिकोण असलेल्या अतिविषारी औषधांचा वापर टाळावा. मार्गदर्शनात जैविक पर्यायांच्या वापरावर भर देण्यात आला. उदा. लिंबोळी अर्क, दिवपर्णी अर्क, फेरोमोन सापळे, पिवळे व निळे क्लिटसापळे. हे उपाय विषबाधेपासून वाचवतातच, शिवाय पर्यावरणाप्रूरक असून शेतीतील मित्र किड्यांचे संवर्धन करतात, जे शत्रू किड्यांचा नाशनाट करतात.या उपक्रमात मंडळ कृषी अधिकारी राहुल मनवर, सहाय्यक कृषी अधिकारी विजय जाधव, महिको कंपनीचे प्रतिनिधी अजय नेवारे व प्रतीक शेंद्रे, गावाचे सरपंच कवडू कुळसंगे, तसेच गावातील शेतकरी व फवारणी करणारे मजूर मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

मालक, मुद्रक, प्रकाशक श्रीकृष्णा तन्मुखदास चांडक यांनी अरुणोदय प्रेस, कॉटन मार्केट, नागपूर-१८ येथे छापून दैनिक महासागर कार्यालय, बस स्टॅंड चौक, हॉटेल प्रकाश जवळ, यवतमाळ येथे प्रकाशित केले. संपादक-श्रीकृष्ण तनमुखदास चांडक मुख्य कार्यालय पोन-०७१२-२७६७६२८-१९२२९७००२३ स्थानिक संपादक-रघुवीरसिंह चौहान फोन-९४२३४३३२४४ (पी. आर. बी. कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांचेवर राहिल.)

दारूचे दुकान बंद करण्यासाठी उपोषण

पांढरकवडा: चनाखा येथील देशी दारूचे दुकान बंद करण्यासाठी गावातील महिला सरपंचासह अनेक महिलांनी चनाखा ग्रामपंचायत कार्यालयाच्या समोर आमरण उपोषण सुरू केले आहे. चनाखा येथील देशी दारू दुकानामुळे सामाजिक आरोग्य धोक्यात आले आहे. अंगणवाडीच्या पायरीवर बसून काहीजण मद्य प्राशन करतात आणि तेथेच रिकाम्या बाटल्या फेकतात. अंगणवाडीत लहान-लहान मुले त्याखाली बाटल्यांना हात लावून जमा करतात. त्याचा विपरीत परिणाम बालकावर होत आहे. हे देशी दारू दुकानात लगतच्या गावातील लोकसुद्धा येतात. मद्यपी भरधाव वेगाने दुचाकी चालवीत असल्याने मोठा अपघात होण्याची शक्यता आहे.

» संक्षिप्त...

वाणिज्य विद्यार्थ्यांसाठी उद्योजकता कार्यशाळा

उमरखेड: येथील गोपिकाबाई सीताराम गावंडे महाविद्यालयात वाणिज्य शाखेतील विद्यार्थ्यांसाठी उद्योजकता कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यशाळेत प्रमुख मार्गदर्शक सवना येथील श्री विठ्ठल रुक्मिणी महाविद्यालयातील प्रा. किरण पांडे व प्रा. नीलू शर्मा यांनी विद्यार्थ्यांना उद्योजकतेविषयी मार्गदर्शन केले. प्रा. पांडे यांनी व्यवसाय सुरू करण्यासाठी आवश्यक कौशल्ये, नियोजन आणि अंमलबजावणी याबद्दल माहिती दिली. प्रा. नीलू शर्मा यांनी उद्योजकतेतील संधी, आव्हाने व आधुनिक काळातील स्टार्टअप संस्कृती यावर मार्गदर्शन केले. प्राचार्य डॉ. माधव कदम कार्यशाळेच्या अध्यक्षस्थानी होते. संचालन प्रतीक्षा कदम हिने केले तर आभार साक्षी लव्हेकर हिने मानले. कार्यशाळेला प्रा. डॉ. पांडुरंग जाधव, प्रा. डॉ. किशोर नवसगारे, प्रा. मनीषा नरवाडे, प्रा. पल्लवी कदम व प्रा. सतीश वाघमारे यांची उपस्थिती होती. या कार्यशाळेमुळे विद्यार्थ्यांमध्ये उद्योजकतेविषयी सकारात्मक दृष्टिकोन निर्माण झाला असून, पुढे स्वतःचा व्यवसाय सुरू करण्यासाठी त्यांना महत्त्वपूर्ण मार्गदर्शन मिळाले.

सुराणा लेआऊटमध्ये समाजमंदिराचे भूमिपूजन

यवतमाळ : अश्विन पौर्णिमा तथा वर्षावास समाप्तीच्या पर्वावर सुराणा लेआऊट येथील खुल्या मैदानात समाजमंदिराचे भूमिपूजन नगर परिषदेचे माजी उपाध्यक्ष अॅड. आनंद गायकवाड यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी हिराबाई वासनिक, सहदेव मेश्राम, चंदा मेश्राम, वीणा रामटेके, नीलिमा कळमकर, शालू जनबंधू, सीमा भोवते, शीला भारती, शीला गजभिये, ललित गायकवाड, यशोधरा दारंदे, चंदा जनबंधू, प्रीती चहदिरे, छाया बनसोड, रूपाली भगत, धम्मदिनी भगत, चंदा कांबळे, सुनीता चव्हाण, शारदा गेडाम, शीला तागडे, ज्योती मेश्राम, सूर्यकांता खडसे, नर्मदा वासनिक, गौरी गायकवाड, सुनीता मेश्राम, जयश्री मेश्राम, चव्हाण, शालिनी सहारे, उज्ज्वला पाटील, मीना फुलके, छाया वाणी, गंगा भोवते, वच्छला कांबळे, सोनू काळे, पुष्पा बनसोड, काजल येकंडवार, गोलू गोंडाणे, विक्रान्त रामटेके, सुधीर खोत्रागडे, मधुकर मेश्राम, प्रीतम वासनिक, देवेंद्र भोवते, बंटी मेश्राम, राजकुमार गजभिये उपस्थित होते. शीतल रामटेके यांनी संचालन केले, तर लीना सोनटक्के यांनी आभार मानले.

अश्विन पौर्णिमेनिमित्त वर्षावास समारोप

बाभूळगाव: तालुक्यातील कोटंबा येथे बुद्ध संदेश शिक्षण प्रचार सभेच्या वतीने सात ऑक्टोबर रोजी अश्विन पौर्णिमा व वर्षावास समारोपानिमित्त परित्राण, धम्मदेसना व धम्मप्रबोधन कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. याप्रसंगी पूज्य भदंत राहुलबोधी महाथेरो व धम्मभूमी कोटंबा येथील श्रामणेर संघ उपस्थित होते. पूज्य भदंत राहुलबोधी महाथेरो यवतमाळ यांनी बुद्ध वंदना व परित्राणपाठ, धम्मदेसना दिली. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी धम्मभूमी, बुद्ध महाविहारचे व्यवस्थापक विजय डांगे, प्रमुख अतिथी भालचंद्र वासनिक, जयकुमार वंजारी, प्राचार्य तथा मुख्याध्यापक डी. वाय. सातपुते आदींची उपस्थिती होती. संचालन अश्विन खोत्रागडे यांनी केले तर आभार अरविंद लोमटे यांनी मानले. या कार्यक्रमाला विनोद गुजर, अनुसया लहाने, अशोक मोटघरे यांनी भोजन दान दिले. या कार्यक्रमाला अनेक गावावरून, बौद्ध उपासक, उपासिका पांढरे वख परिधान करून उपस्थित होते.

अजगर, विषारी नागाला जीवनदान

यवतमाळ: अकोला बाजार येथून जवळच असलेल्या सालोड येथील मुरलीधर बढीये यांच्या शेतातील कोठ्यामध्ये तब्बल साडेपाच ते सात फूट लांबीचा अजगर आढळून आला. या घटनेची माहिती सर्मित्र आणि वन्यजीव रक्षक शेख शाह्रख शेख शम्मी व राहुल करलुके यांना मिळताच त्यांनी घटनास्थळी धाव घेत अजगराला सुरक्षितपणे रेस्क्यू केले. तसेच अकोला बाजार येथे शिवम उईके यांच्या घरी विषारी नाग असल्याची माहिती मिळताच सर्मित्र राहुल करलुके आणि शेख शाह्रख यांनी तो नाग सुरक्षितपणे रेस्क्यू केला. या रेस्क्यू मोहिमेदरम्यान दोन्ही पकडलेल्या वन्यजीव हे क्षेत्र सहाय्यक व्हि. व्हि. बांगर आणि वनरक्षक ए. एम. आरबोळे (हिवरी बिट) यांच्या समक्ष निसर्गाच्या सानिध्यात मोकळे केले. सर्प मित्रांच्या या कार्यामुळे गावकऱ्यांनी सुटकेचा निश्वास सोडला असून, वन्यजीवांविषयी जनजागृतीचे महत्त्व अधोरेखित झाले आहे. साप हे निसर्गाचा समतोल राखणारे अत्यावश्यक घटक आहेत. ते उदरांवर नियंत्रण ठेवून शेतीचे रक्षण करतात. भीती न बाळगता, जागरूकता वाढवून आपण त्यांचेही प्राण वाचवू शकतो, असे सर्मित्र शेख शाह्रख व राहुल यांनी सांगितले. सध्या या भागात साप निघण्याचे प्रमाण वाढल्याने त्यांनी सांगितले.

: आरएनआय रजिष्ट्रेशन क्रमांक : -२०१०/३५७९१-

महासागर यवतमाळ

भारत-ब्रिटन संबंधांसाठी ब्रिस्क युगाची सुरुवात

मुंबईची नव प्रभात

मुंबई शहरात उत्साहाचे वातावरण आहे, कारण युनायटेड किंग्डमचे प्रधानमंत्री केअर स्टारमर यांच्या दुसऱ्या दिवसाच्या दौऱ्यामुळे सर्वांचे लक्ष या शहराकडे लागून राहिले आहे. ग्लोबल फिनटेक फेस्टिव्हल भव्य समारोपाकडे सगळ्यांच्या नजरा खिळल्या आहेत. भारत आणि यूके यांच्यातील वाढत्या मैत्रीचे हे जोरदार प्रदर्शन आहे. प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी आणि प्रधानमंत्री स्टारमर आज एकत्र मुख्य भाषण देणार आहेत. ही भेट केवळ एक औपचारिक राजनयिक शिष्टाचार नाही, तर शतकांनुशतके चाललेल्या सहकार्याच्या विकासाचा आणि दोन्ही देशांमधील जुन्या नात्यातील एका महत्वाच्या अध्यायाचा कळस आहे.

ऐतिहासिक वळण :
कॉम्प्रेहेन्सिव्ह स्ट्रॅटेजिक पार्टनरशिप
२०२५ हे वर्ष भारत आणि यूकेच्या संबंधांसाठी एक निर्णायक वळण ठरले आहे. अनेक शतकांचा इतिहास असलेल्या या संबंधाला आता औपचारिक कॉम्प्रेहेन्सिव्ह स्ट्रॅटेजिक पार्टनरशिपचे रूप मिळाले आहे. भारत-यूके व्हिजन २०३५ या भागीदारीला मार्गदर्शन करत आहे, ज्यात दोन्ही देशांसाठी समान विकास आणि समृद्धीची योजना आहे.

दोन्ही राष्ट्रांमध्ये भक्कम राजकीय इच्छाशक्ती असल्याने हे संबंध अधिक दृढ झाले आहेत. यावर्षी जुलैमध्ये प्रधानमंत्री मोदी यांनी यूकेचा दौरा केला, त्यानंतर प्रधानमंत्री स्टारमर यांचा भारत दौरा या भागीदारीला नवी गती देत आहे. हा दौरा दोन्ही देशांतील नागरिकांसाठी महत्त्वपूर्ण आणि मूर्त फायदे देण्याचे वचन देतो. उद्याचे (आजचे) भाषण, ज्यात १,००,००० हून अधिक जागतिक

प्रतिनिधी उपस्थित राहणार आहेत, एका महत्त्वाच्या आंतरराष्ट्रीय मंचावर या भागीदारीची अविश्वसनीय क्षमता दर्शवणारा एक निर्णायक क्षण ठरेल. प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदींसाठी, ज्यांच्या राजनयिक प्रवासात जगभरातील धोरणात्मक भागीदारांशी संबंध अधिक घट्ट करण्याचा समावेश आहे, हा क्षण भारताच्या जागतिक महासत्ता म्हणून उदयास येण्याचे प्रतीक आहे. देशांतर्गत आर्थिक सुधारणांना पाठिंबा देण्यापासून ते जागतिक लोकशाही भागीदारांशी जोडणी साधण्यापर्यंत, प्रधानमंत्री मोदी यांच्या प्रयत्नांमुळे यूकेसोबतच्या या नूतनीकृत अध्यायाचा पाया रचला गेला आहे. यूके, ज्याचा भारताशी ऐतिहासिक आणि बहुआयामी संबंध आहे, आता समान भागीदार म्हणून पुढे आले आहे.

आर्थिक वाढ आणि संघर्षासाठी इंधन
मुंबईतील या बहुप्रतिक्षित घोषणांचा आधार याच वर्षाच्या सुरुवातीला, २४ जुलै २०२५ रोजी, स्वाक्षरी झालेला व्यापक आर्थिक आणि व्यापार करार आहे. अनेक वर्षांच्या तीव्र वाटाघाटींनंतर हा महत्त्वपूर्ण करार व्यापार क्षेत्राचे स्वरूप बदलणार आहे. भारतीय ग्राहक, उत्पादक आणि निर्यातदारांसाठी हा करार नवीन संघर्षाचे दरवाजे उघडेल, ज्यामुळे अनेक उद्योग आणि लोकांच्या जीवनात सकारात्मक बदल घडून येतील.

या करारामुळे यूकेचा बाजारपेठेत प्रवेश करणाऱ्या ९९ टक्के भारतीय वस्तूंवरील सीमाशुल्क संपुष्टात येईल. यात पारंपरिक भारतीय वस्त्रोद्योग, चामड्याचा वस्तू, कृषी उत्पादने आणि ऑटोमोटिव्ह घटकांचा समावेश आहे. केवळ आकडेवारीच्या पलीकडे, या कराराचा उद्देश रोजगार निर्मिती करणे, नावीन्यपूर्णतेला प्रोत्साहन देणे आणि सर्व क्षेत्रांमध्ये समृद्धी वाढवणे आहे.

हा करार महत्त्वपूर्ण आकडेवारी दर्शवतो. द्विपक्षीय व्यापार सध्याच्या ४३ अब्ज पौंडांवरून वर्षाला २५.५ अब्ज पौंडांनी वाढण्याचा अंदाज आहे. याहूनही महत्त्वाचे म्हणजे, या करारामुळे कालांतराने भारताच्या वार्षिक सकल राष्ट्रीय उत्पन्नात ५.१ अब्ज पौंडांची भर पडू शकते. या आकडेवारीमागे कारागिरांपासून ते तंत्रज्ञान स्टार्टअप्सपर्यंत, जागतिक बाजारपेठांमध्ये पोहोचण्याची कोट्यवधी भारतीयोंची स्वप्ने दडलेली आहेत. हा करार ४८ तासांच्या आत मालाच्या मंजुरीसाठी सीमाशुल्क प्रक्रिया सुलभ करण्याचे वचन देतो, ज्यामुळे लहान आणि मध्यम उद्योगांना सामोरे जाण्या लागणाऱ्या लाल फितीच्या अडचणी कमी होतील. हे प्रधानमंत्री मोदी यांच्या व्यवसाय सुलभतेचे भारताला जगातील शीर्ष जागतिक व्यापार आणि गुंतवणूक केंद्र बनवण्याच्या दीर्घकाळच्या प्रयत्नांना प्रतिबिंबित करते.

प्रधानमंत्री मोदी यांच्या धोरणात्मक भाषणांमध्ये अनेकदा उद्धृत केले जाणारे व्यवसाय सुलभतेचे हे सूत्र या करारामुळे नव्याने महत्त्वाचे ठरते, कारण हा करार केवळ मोठ्या उद्योगांनाच नव्हे, तर विशेषतः भारताच्या अर्थव्यवस्थेचा कणा असलेल्या लहान आणि मध्यम उद्योगांनाही आधार देतो. या कराराला यूकेमध्ये द्विपक्षीय पाठिंबा असल्याने राजकीय स्थैर्य सुनिश्चित होते, ज्यामुळे निवडणुकीच्या पलीकडेही या भागीदारीचे दीर्घायुष्य स्पष्ट होते. यूके ब्रेक्झिटनंतरच्या जागतिक दृष्टिकोनात

ब्रिजेश सिंह (भा.पो.से.)
प्रधान सचिव तथा महासंचालक (माहिती व जनसंपर्क)

भारताला किती महत्त्व देते, हे यातून दिसून येते.

हिंद-प्रशांतमध्ये सुरक्षा बंधन मजबूत करणे

ही भागीदारी केवळ अर्थव्यवस्थेपुरती मर्यादित नसून, संरक्षण आणि सुरक्षेच्या क्षेत्रातही पोहोचली आहे जे व्हिजन २०३५ च्या रोडमॅपचा आधारस्तंभ आहे. हिंद-प्रशांत धोरणात्मकदृष्ट्या महत्त्वाचे केंद्र बनत असताना, दोन्ही देशांनी मुक्त, खुले आणि स्थिर प्रदेशासाठी एक समान दृष्टिकोन जपला आहे.

अलीकडील नौदल सराव कोंकण २०२५ मध्ये हे चित्र स्पष्टपणे दिसले, जिथे भारताची आयएसएस विक्रांत आणि यूकेची एचएमएस प्रिन्स ऑफ वेल्स समन्वय साधून कार्यरत होती. ही कार्यात्मक समन्वयता दोन्ही सशस्त्र दलांमध्ये वाढती आंतरकार्यक्षमता आणि

प्रदेशिक शांततेसाठी त्यांची दृढ वचनबद्धता दर्शवते. भारतीय वायुसेनेसोबतच्या हवाई संरक्षण सरावाने या सहकार्याला पूरक बनवले आहे. ही त्रि-सेवा समन्वयता या भागीदारीच्या खोलीचे दुर्मिळ उदाहरण आहे. वाय्वतिरिक्त, जुलै २०२५ चा संरक्षण औद्योगिक रोडमॅप खरेदीदार-विक्रेता गतिशीलता बदलून सह-विकास आणि संयुक्त उत्पादनाकडे एक मूलभूत बदल दर्शवतो. प्रधानमंत्री मोदी यांच्या आत्मनिर्भर भारत या संकल्पनेशी जुळलेला हा रोडमॅप तंत्रज्ञान हस्तांतरण, संयुक्त संशोधन आणि भारताची देशांतर्गत संरक्षण उत्पादन क्षमता वाढवण्यावर लक्ष केंद्रित करतो.

यातून भारताला जागतिक संरक्षण नवोपक्रम आणि धोरणात्मक स्वायत्ततेत अग्रेसर भूमिका घेता येईल, तसेच मोठ्या प्रमाणात उच्च-कुशल रोजगार निर्माण होतील.

लिव्हिंग ब्रिज : चिरस्थायी लोक-ते-लोक जोडणी

धोरणात्मक करारापलीकडे, लोक-ते-लोक जोडणीचा चिरस्थायी लिव्हिंग ब्रिज या भागीदारीचे हृदय आहे. यूकेमधील भारतीय डायस्पोरा (स्थलांतरित भारतीय समुदाय), जो तेथील लोकसंख्येचा २.६ टक्के आहे आणि ६५,००० हून अधिक व्यवसायांचे मालक आहेत, हे अभूल्य सामाजिक-आर्थिक बंधन दृढ करतात.

२०२५ मध्ये पुन्हा पुढी झालेली उच्च शिक्षण पात्रतेची परस्पर मान्यता भारतीय विद्यार्थी आणि व्यावसायिकांसमोरील अडथळे दूर करते, प्रतिभा गतिशीलता

आणि शैक्षणिक देवाणघेवाण वाढवते. जागतिकीकरणाच्या जगात जिथे कौशल्ये आणि ज्ञान सीमा ओलांडतात, तिथे हे अत्यंत महत्त्वाचे आहे. व्हिजन २०३५ च्या शैक्षणिक विस्ताराचे उदाहरण युनिव्हर्सिटी ऑफ साउथम्प्टनच्या गुरुग्राम कॅम्पसच्या जून २०२५ मधील उद्घाटनातून दिसते. हा उपक्रम जागतिक प्रतिभेचे संगोपन करतो आणि दूरदृष्टीच्या शैक्षणिक सहकार्याचे प्रतीक आहे. याला पूरक म्हणून, भारत-यूके ग्रीन रिकल्स भागीदारी नवीकरणीय ऊर्जा, शाश्वत शेती आणि पर्यावरणीय लवचिकतेमध्ये तरुणांची क्षमता विकसित करते - ज्यामुळे भविष्यातील जागतिक आव्हानांसाठी तयारी सुनिश्चित होते.

तंत्रज्ञान, नावीन्य आणि मुंबईच्या फिनटेक फेस्टिव्हल सामायिक भविष्य
या भागीदारीचे भविष्यवेधी लक्ष तंत्रज्ञान आणि नावीन्य आहे, जे ग्लोबल फिनटेक फेस्टिव्हल स्पष्टपणे दिसत आहे. १०० हून अधिक देशांतील ८०० हून अधिक स्पीकर्ससह, हा उत्सव प्रधानमंत्री मोदी आणि स्टारमर यांच्या दृष्टिकोनासाठी एक आदर्श मंच प्रदान करतो.

डिजिटल पेमेंट आणि आर्थिक समावेशनात भारताची अग्रणी भूमिका यूकेच्या जागतिक वित्तीय परिसंस्थेचे पूरक आहे, ज्यामुळे अधिक गहन तांत्रिक सहकार्याचा मार्ग मोकळा होतो. तंत्रज्ञान सुरक्षा उपक्रमाद्वारे, दोन्ही देश दूरसंचार, कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआर) मध्ये संयुक्त उपक्रम आणि सेमीकंडक्टर आणि खनिजांसाठी महत्त्वपूर्ण पुरवठा साखळी सुरक्षित करण्यावर भर देतात. लवचिक, अत्याधुनिक तंत्रज्ञान प्रणाली तयार करणे आता राष्ट्रीय सुरक्षा आणि आर्थिक वाढ जपण्यासाठी केंद्रस्थानी आहे. हवामान कृती हा एक मुख्य आधारस्तंभ

राहिला आहे. दोन्ही देश स्वच्छ ऊर्जा स्वीकार आणि ग्रीन फायनान्स बाजारपेठांना कुशल बनवण्यास गती देतात. बीपी (BP) आणि शेल (Shell) यांसारख्या यूकेच्या कंपन्यांची भारतातील स्वच्छ इंधन आणि इलेक्ट्रिक वाहन पायाभूत सुविधांमध्ये केलेली गुंतवणूक या उद्दिष्टांच्या दिशेने उचललेली व्यावहारिक पाऊले दर्शवते. हवामान आणि नावीन्य यावरील आपल्या अनेक भाषणांमध्ये, प्रधानमंत्री मोदी यांनी असा दृष्टिकोन मांडला आहे जिथे आर्थिक वाढ आणि शाश्वत हातात हात घालून चालतात. ही द्विपक्षीय भागीदारी त्या दृष्टिकोनाला प्रतिबिंबित करते, ज्यामुळे ती जागतिक सहकार्यासाठी एक दीपस्तंभ ठरते.

नव्या युगाची सुरुवात
प्रधानमंत्री मोदी आणि स्टारमर आज आपले मुख्य भाषण देण्यासाठी सज्ज असताना, त्यांचा संयुक्त संदेश सामायिक मूल्ये आणि परस्पर लाभावर आधारित एका परिपक्व भागीदारीचे प्रतीक असेल. ही युती त्यांची एकत्रित आर्थिक ताकद, सुरक्षा सहकार्य, सांस्कृतिक संबंध आणि नावीन्यपूर्ण भावना यांचा फायदा घेते.

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांच्या अटळ धोरणात्मक दृष्टिकोनाच्या मार्गदर्शनाखाली, ही भागीदारी केवळ पुनरुज्जीवित झालेली नाही—तर एका नवीन युगासाठी तिची पुनरुत्पत्ती केली गेली आहे. एकात्र येऊन, भारत आणि युनायटेड किंग्डम समृद्धी देण्यासाठी, सुरक्षा वाढवण्यासाठी आणि स्थिर आणि मुक्त जागतिक व्यवस्थेचे आधारस्तंभ टिकवून ठेवण्यासाठी सज्ज आहेत. त्यांची नूतनीकृत युती केवळ त्यांच्या लोकांचे भविष्यच नव्हे, तर आगामी दशकांमध्ये आंतरराष्ट्रीय संबंधांचा मार्गही निश्चित करण्याचे वचन देते.

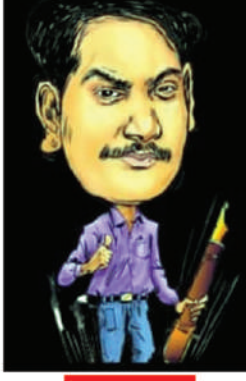

लाडक्या बहिणीसाठी पुन्हा तोच विभाग रिकामा?

टीकेच्या केंद्रस्थानी असलेल्या या योजनेला आता आणखी एक मोठा धक्का बसण्याची चिन्हं आहेत. दरम्यान, योजनेसाठी तब्बल ४१०.३० कोटी रुपयांचा निधी सामाजिक न्याय विभागातून वळवण्यात आल्याचे स्पष्ट झाले आहे. हा निधी अनुसूचित जाती आणि नवबौद्ध प्रवर्गातील महिला लाभार्थ्यांसाठी वापरण्याच्या सूचना महिला व बालविकास विभागाला देण्यात आल्या आहेत.

मात्र संजय गांधी निराधार किंवा श्रावण बाळ योजनेचा लाभ घेणाऱ्या महिलांना लाडकी बहीण योजनेचा अतिरिक्त लाभ मिळणार नाही, असे स्पष्ट करण्यात आले आहे. राज्यातील लाखो लाभार्थ्यांना अद्याप सर्टिफिकेट हप्ता मिळालेला नाही. याच पार्श्वभूमीवर वित्त विभागाने काही दिवसांपूर्वीच पत्रकाद्वारे निधी वितरणाची प्रक्रिया निश्चित केली होती. बुधवारी या निधीला अखेर मंजुरी देण्यात आली. सामाजिक न्याय विभागाने मात्र

महिला व बालविकास विभागाला स्पष्ट सूचना दिल्या आहेत की दुहेरी लाभ रोखणे अत्यावश्यक आहे. हा प्रकार पहिल्यांदाच घडत नाही. याआधीही १,८२७ कोटी ७० लाख

रुपयांचा निधी सामाजिक न्याय आणि आदिवासी विभागाकडून लाडकी बहीण योजनेसाठी वळवण्यात आला होता. ३१ जुलै २०२५ रोजीही याच विभागाचा निधी वापरण्यात आला होता. त्यावेळीच विरोधकांनी अजित पवारंना लक्ष्य करत टीकेची झोड उठवली होती. **आता पुन्हा तोच खेळ** निधीची तरतूद करताना

दिपक कैतके मुंबई.

सरकारची दमछाक होत असून, योजनाचाच पाया आर्थिकदृष्ट्या किती कमकुवत आहे, यावर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. आगामी निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर या घडामोडींना राजकीय रंग मिळणार, यात शंका नाही.

९३८ पदांसाठी एमपीएससीची भरती

एमपीएससी ग्रुप सी सर्व्हिसेस कम्बाईंड प्रिलिमिनी परीक्षा २०२५ ची अधिसूचना प्रसिद्ध झाली आहे. अर्ज प्रक्रिया देखील सुरू झाली आहे. या भरतीसाठी प्रिलिमिनी परीक्षा ४ जानेवारी रोजी होणार आहे. उमेदवार mpssc.gov.in या अधिकृत वेबसाइटला भेट देऊन अर्ज करू शकतात.

मुख्य परीक्षा:
सामान्य: ५४४ रुपये
राखीव : ३४४ रुपये
माजी सैनिक: ४४ रुपये
निवड प्रक्रिया:
लेखी परीक्षा
कागदपत्र पडताळणी
कौशल्य चाचणी

५० अप्रेंटिस पदांसाठी डीआरडीओमध्ये भरती
संरक्षण संशोधन आणि विकास संघटनेने (DRDO) ५० अप्रेंटिस पदांसाठी भरतीची अधिसूचना जाहीर केली आहे. उमेदवारांनी training.pxe@gov.in या ईमेलवर अर्ज करावा.

बिहारमध्ये २७४७ पदांसाठी भरती अधिसूचना जारी
बिहार टेक्निकल सर्व्हिसेस कमिशनने कनिष्ठ अभियंता पदांसाठी भरती मोहीम जाहीर केली आहे. इन्टरनेटने त्यांच्या अधिकृत वेबसाइट btsce.bihar.gov.in वर एक सूचना जारी केली आहे, ज्यामध्ये J.E भरतीबद्दल महत्वाची माहिती दिली आहे.

टायपिंग कौशल्ये पदवीधर, पदवी इ.
अर्ज कसा करावा:
mpssc.gov.in या अधिकृत वेबसाइटला भेट द्या. होम पेजवरील भरती २०२५ सूचना किंवा क्लिक करा.
नॉंदणी करा आणि लॉग इन करा.
लॉगिन क्रेडेन्शियल्स मोबाईल नंबर आणि ईमेलवर पाठवा. युजर आयडी आणि पासवर्ड वापरून लॉगिन करा.
आवश्यक कागदपत्रे स्कॅन करा आणि अपलोड करा. शुल्क ऑनलाईन जमा करा. फॉर्म सबमिट करा. त्याची प्रिंटआउट घ्या आणि ती जपून ठेवा.

करिअर कट्टा

आवश्यक कागदपत्रे:
आधार कार्ड
स्वाक्षरी
जासपोस्ट आकाराचा फोटो
जात प्रमाणपत्र
नॉंदणीकृत मोबाईल नंबर
मतदार ओळखपत्र
पत्त्याचा पुरावा

करवा म्हणजे मातीचा कलश किंवा भांडे आणि चौथ म्हणजे चतुर्थी.

कार्तिक महिन्यातील कृष्णपक्षाची चतुर्थी या दिवशी करवा चौथ साजरा केला जातो. या दिवशी विवाहित स्त्रिया सूर्योदयापासून ते चंद्रदर्शनापर्यंत उपवास धरून पतीच्या दीर्घायुष्याची व सुखी वैवाहिक जीवनाची प्रार्थना करतात. भारत हा सण-उत्सवांचा देश आहे. प्रत्येक प्रांतातील वेगवेगळ्या प्रथा-परंपरा येथे जपल्या जातात. त्यातही स्त्रीच्या सौभाग्यासाठी व पतीच्या दीर्घायुष्यासाठी साजरा होणारा करवा चौथ हा व्रतप्रधान सण विशेष महत्त्वाचा मानला जातो.

उत्तर भारतातील पंजाब, हरियाणा, दिल्ली, राजस्थान, उत्तर प्रदेश या भागात हा सण मोठ्या प्रमाणात साजरा केला जातो. आता त्याचा प्रभाव महाराष्ट्रासह इतर राज्यांतही दिसून येतो. करवा चौथ ही केवळ धार्मिक परंपरा नसून पती-पत्नीतील भावनिक नात्याचे प्रतीक आहे.

या सणामुळे स्त्रियांच्या आयुष्यात श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे. आधुनिक काळातील बदल म्हणजे पूर्वी करवा चौथ हा सण फक्त पारंपरिक पद्धतीने ग्रामीण व शहरी घरांमध्ये मालिका, सोशल मीडियाच्या प्रभावामुळे या सणाची लोकप्रियता संपूर्ण देशभर वाढली आहे. शहरी भागात महिलांसाठी खास करवा चौथ समारंभ, फॅशन शो, मेहंदी स्पर्धा यांचे आयोजन केले जाते.

करवा चौथ हा सण स्त्रीच्या श्रद्धा, प्रेम आणि समर्पणाचा प्रतीक आहे. पतीच्या दीर्घायुष्यासाठी स्त्रिया करीत असलेले हे व्रत केवळ धार्मिक नसून कौटुंबिक ऐक्य व वैवाहिक जीवनातील बंध दृढ करणारा आहे. बदलत्या काळानुसार या सणाच्या पद्धतीत फेरबदल झाले असले तरी त्यामागचा मुख्य उद्देश आजही तितकाच जिवंत आहे, पती-पत्नीतील प्रेम आणि कुटुंबाचे सुख-समाधान.

करवा चौथेशी निगडित अनेक कथा प्रचलित आहेत. त्यांपैकी एक कथा आपल्या तपश्चर्येने मृत्यूदेव वमराजालाही पती सत्यवानाचे प्राण परत द्यावे लागले होते. त्यामुळे या व्रताचा संबंध पतीच्या आयुष्याशी जोडला गेला आहे.

दुसरी कथा पांडवांच्या काळशी निगडित आहे. म्हणे, द्रौपदीनेही पती अनुराच्या कल्याणासाठी करवा चौथचे व्रत केले होते. त्यामुळे पतीच्या सुरक्षिततेसाठी व सोख्यासाठी हे व्रत स्त्रिया आचरणात आणतात. करवा चौथ व्रताची पद्धत म्हणजे सकाळी सुरुवात विवाहित स्त्री सूर्योदयापूर्वी हसगोहनावाचे भोजन करते. हे भोजन प्रामुख्याने सासरच्या

भावनिक नात्याचं प्रतिक : करवा चौथ

मंडळींकडून दिले जाते. तसेच, दिवसभर अन्न व पाणी न घेता उपवास केला जातो.

दिवसभर स्त्रिया सजतात, मेहंदी लावतात, नटतात. संध्याकाळचा पूजाविधीच्या वेळी करव्यामध्ये पाणी, धान्य भरले जाते. सखी-सोबती स्त्रिया एकत्र बसून पूजा करतात व आख्यायिका ऐकतात आणि शेवटी चंद्रदर्शन रात्री चंद्र उगवल्यावर त्याला चलयी अथवा जाळीदार वस्त्रातून पाहिले जाते. त्यानंतर पतीला त्याच चलयीतून पाहून पतीच्या हातून पाणी व अन्न घेऊन उपवास सोडला जातो. करवा चौथ म्हटले की डोळ्यासमोर येते ते सुहागिन बायका, चंद्राला चलनीतून पाहणारी दृश्ये आणि पतीच्या दीर्घायुष्याची प्रार्थना. पण आजच्या आधुनिक काळात हा सण फक्त पती-पत्नीपुरता मर्यादित राहिलेला नाही. आता तरुण प्रेमिके-प्रेमिकाही करवा चौथ साजरा करून आपल्या नात्यातील बंध अधिक घट्ट करतात.

प्रेमिकांप्रती करवा चौथ म्हणजे प्रेमाचे व्रत. दिवसभर न खाता-पिता पतीच्या दीर्घायुष्यासाठी स्त्रिया करीत असलेले हे व्रत केवळ धार्मिक नसून कौटुंबिक ऐक्य व वैवाहिक जीवनातील बंध दृढ करणारा आहे. बदलत्या काळानुसार या सणाच्या पद्धतीत फेरबदल झाले असले तरी त्यामागचा मुख्य उद्देश आजही तितकाच जिवंत आहे, पती-पत्नीतील प्रेम आणि कुटुंबाचे सुख-समाधान.

करवा चौथेशी निगडित अनेक कथा प्रचलित आहेत. त्यांपैकी एक कथा आपल्या तपश्चर्येने मृत्यूदेव वमराजालाही पती सत्यवानाचे प्राण परत द्यावे लागले होते. त्यामुळे या व्रताचा संबंध पतीच्या आयुष्याशी जोडला गेला आहे.

दुसरी कथा पांडवांच्या काळशी निगडित आहे. म्हणे, द्रौपदीनेही पती अनुराच्या कल्याणासाठी करवा चौथचे व्रत केले होते. त्यामुळे पतीच्या सुरक्षिततेसाठी व सोख्यासाठी हे व्रत स्त्रिया आचरणात आणतात. करवा चौथ व्रताची पद्धत म्हणजे सकाळी सुरुवात विवाहित स्त्री सूर्योदयापूर्वी हसगोहनावाचे भोजन करते. हे भोजन प्रामुख्याने सासरच्या

जवळीक वाढवणारा सण ठरत आहे. प्रेमात असलेली जोडणी हा दिवस आपापल्या पद्धतीने साजरा करून नात्यातील प्रेम, आदर आणि बांधिलकी अधिक दृढ करतात. एकेकाळी एका नवविवाहित महिलेने आपल्या माहेरी असतांना हे व्रत केले. ती सुस्वरूप अशी युवती होती. तिने कठोरपणे आपला उपवास पालन केला. तिच्या तपांने तिला दीर्घायुष्य मिळाले. भावांनी जवळच्या डोंगरावर अग्नी प्रज्वलित केला आणि तिला सांगितले की चंद्र उगवला आहे. व्रताची समाप्ती करताना चंद्राचे दर्शन घेण्यासाठी ती तिथे गेली पण तिला लक्षात आले की भावांनी आपल्याला फसविले आहे. तिचे व्रत मोडल्याने तिच्या पतीच्या निधनाची बातमी तिला समजली.

ती बातमी कळताच ती आपल्या पतीच्या घरी निघाली. वाटेत तिला शिव पावती भेटले आणि त्यांनी तिला असे का घडले असावे हे कथन केले. पावतीने तिला आपल्या करंगळीच्या टोकातून थोडे रक्त दिले आणि आपल्या पतीच्या मुखावर शिंपडण्यास सांगितले. भविष्यकाळात तिने अगदी कठोरपणे हे व्रत पाळण्याचा सल्लाही देवीने तिला दिला. सासरी पोहोचल्यावर तिने पावतीने दिलेले रक्त पतीच्या मुखावर शिंपडले आणि ती पुनरुज्जीवित झाला. त्यानंतर या महिलेने निष्ठेने करवा चौथ व्रत पालन केले आणि तिला सुख समृद्धी प्राप्त झाली अशी या व्रतामागील आख्यायिका आहे.

करवा चौथ हे हिंदू व्रत आहे. हे व्रत दिल्ली, हरियाणा, राजस्थान, पंजाब, उत्तर प्रदेश, जम्मू, हिमाचल प्रदेश, मध्यप्रदेश या प्रांतात केले जाते. अश्विन कृष्ण चतुर्थीच्या दिवशी विवाहित स्त्रिया आपल्या पतीच्या दीर्घायुष्यासाठी आणि समृद्धीसाठी पूर्ण दिवस उपवास करतात. संध्याकाळी चंद्र उगवल्यावर चाळणीतून चंद्रम चंद्राचे दर्शन व नंतर पतीचा प्रथम पाहतात. क्वचित अविवाहित स्त्रियाही आपल्या इच्छित पतीसाठी हे व्रत करतात. सनातन धर्माच्या लोकांसाठी करवा चौथ व्रताचे विशेष महत्त्व आहे. विवाहित स्त्रिया आपल्या पतीच्या दीर्घायुष्यासाठी, उत्तम आरोग्यासाठी आणि सुखी वैवाहिक जीवनासाठी हे व्रत करतात. तथापि हा उपवास खूप

कठीण आहे, कारण या उपवासात अन्नाबरोबरच पाणी पिण्यासही मनाई आहे, म्हणजेच हा निर्जल उपवास ठेवण्याचा नियम आहे. संध्याकाळी चंद्र देवाला जल अर्पण केल्यावरच हे व्रत मोडले जाते. करवा चौथ व्रताचे अनेक महत्त्वाचे नियम आहेत, त्यांचे पालन न केल्यास स्त्रियांना त्यांच्या पूजेचे पूर्ण फळ मिळत नाही.

यादिवशी गणपती आणि करवा देवी व्यतिरिक्त चंद्र देवाची पूजा करणे देखील महत्त्वाचे आहे. चंद्र देव हे वय, सुख, समृद्धी आणि शांतीसाठी शिवाबदार ग्रह मानला जातो. करवा चौथच्या दिवशी चंद्र देवाची पूजा केल्याने वैवाहिक जीवन सुखी राहते. याशिवाय पतीचे वय वाढण्याची शक्यता ही वाढते.

देशातील अनेक राज्यांमध्ये करवा चौथ चा उपवास करक चतुर्थी व्रत म्हणूनही ओळखला जातो, करवा चौथ व्रताचे महत्त्वाचे नियम करवा चौथ उपवास सूर्योदयापूर्वी सुरू होतो आणि चंद्र उगवल्यावर समाप्त होतो. चंद्र देवाचे दर्शन घेऊनच हे व्रत मोडावे. वास्तुशास्त्रानुसार संध्याकाळी शिव परिवाराची पूजा करताना स्त्रीचे तोंड पूर्वेकडे असावे. या दिशेला तोंड करून पूजा करणे शुभ असते. पारंपरिकदृष्ट्या करवा चौथ हा सण विवाहित स्त्रिया पतीच्या दीर्घायुष्याच्या कामनेसाठी साजरा करतात, परंतु आधुनिक काळात, विशेषतः तरुणांमध्ये, हा सण प्रेमिक-प्रेमिकांमध्ये देखील लोकप्रिय होत आहे.

पूर्वी करवा चौथ हा फक्त सौभाग्यवती स्त्रियांचा सण मानला जात असे. पण आता प्रेमात असलेल्या जोडप्यांसाठी एकमेकांप्रती निष्ठा, प्रेम आणि बांधिलकी दाखवण्यासाठी हा दिवस साजरा करतात.

या दिवशी अनेक तरुणी आपल्या बॉयफ्रेंडसाठी दिवसभर उपवास धरतात आणि त्यांच्यासाठी शुक्र-समृद्धी व यशाची प्रार्थना करतात. काही तरुण मुलंही आपल्या प्रेयसीसाठी उपवास करतात, जेणेकरून नात्यात समानतेचा आणि परस्पर प्रेमाचा सोंश झाले.

आजकाल सोशल मीडियाच्या प्रभावामुळे करवा चौथ इन्स्टाग्राम, फेसबुक, व्हॉट्सअपवर प्रेमिके-प्रेमिके करवा चौथच्या शुभेच्छा देतात, फोटो शेअर करतात. एकत्र उपवास - काही प्रेमिके उपवास एकत्र धरतात आणि चंद्र पाहिल्यावर नाते अधिक दृढ करण्याची प्रतिज्ञा करतात. बॉयफ्रेंड/गर्लफ्रेंड या दिवशी एकमेकांना खास भेटवस्तू व सप्राइजेस देतात, ज्यामुळे हा दिवस संस्मरणीय ठरतो. पारंपरिक विधींची शाब्दिक नक्कल केली जाते, पण त्यामागे खरी भावना असते ती म्हणजे रोमँटिक अँगल एकमेकांवरील प्रेम आणि काळजी. सर्वांना करवा चौथ च्या हार्दिक शुभेच्छा.

नागपूर निबंधक कार्यालयातील लाचकांड

भ्रष्टाचाराचे पुरावे आढळल्याने अधिकारी निलंबित

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. ९ :

राज्यातील अनेक जिल्ह्यांमध्ये, तालुक्यांमध्ये जमीन खरेदी-विक्री व्यवहाराच्या कार्यालयात भ्रष्टाचाराचे प्रकार सुरू असल्याच्या तक्रारी वारंवार समोर येत असतात. नागरिकांकडून नोंदणीसाठी अतिरिक्त रक्कम मागितली जाते, अशी अनेक तक्रारी समाजमाध्यमांवर व्हिडिओ आणि पोस्टच्या स्वरूपातही पसरतात.

मात्र, या वेळी थेट राज्याचे महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनीच अशा भ्रष्टाचाराचा पदाफाश केला आहे. नागपूरच्या खामला येथील दुय्यम निबंधक कार्यालयात त्यांनी अचानक धाड टाकत, थेट कारवाई करून संपूर्ण विभागाला हादरवून सोडले आहे.

प्रशासनात उडाली खळबळ

या प्रकरणात महसूल मंत्री बावनकुळे यांनी सह दुय्यम निबंधक अ. तु. कपाले यांना थेट निलंबित करण्याचा आदेश दिला आहे. या आदेशात नमूद करण्यात आले आहे की, मंत्र्यांनी भेट दिलेल्या कार्यालयात भ्रष्टाचाराचे पुरावे आढळल्याने संबंधित अधिकार्याला तात्काळ निलंबित करण्यात येत आहे. निलंबनाचे आदेश लागू असताना अ. तु. कपाले यांचे

मुख्यालय अमरावती विभागीय कार्यालयात ठेवण्यात आले आहे. सक्षम अधिकार्यांच्या पूर्वी परवानगीशिवाय त्यांना मुख्यालय सोडता येणार नाही, असे स्पष्टपणे नमूद करण्यात आले आहे.

महसूल मंत्री बावनकुळे यांनी दोन दिवसांपूर्वी कोणतीही पूर्वसूचना न देता नागपूरच्या खामला परिसरातील दुय्यम निबंधक कार्यालयात अचानक भेट दिली. त्यांच्यासोबत काही

पत्रकार आणि कॅमेरेही होते. मंत्र्यांनी कार्यालयातील कामकाजाची पाहणी करताना एका अधिकार्याच्या टेबलाजवळ संशयास्पद हालचाली दिसल्याने त्यांनी थेट ड्रावर तपासला. तेव्हा सर्वांसमोरच रोख ५ हजार रुपये सापडले.

ही घटना पाहताच उपस्थितांमध्ये एकच खळबळ उडाली. बावनकुळे यांनी तत्काळ चौकशीचे आदेश दिले आणि पोलिसांनाही याची माहिती दिली. हा संपूर्ण प्रकार पत्रकारांच्या उपस्थितीत झाल्याने तो काही क्षणांतच समाजमाध्यमांवर व्हायरल झाला आणि राज्यभरात चर्चेचा विषय ठरला.

तक्रारीनंतर मंत्र्यांची कारवाई
महसूल मंत्री बावनकुळे यांनी सांगितले की, या कार्यालयाबाबत

नागरिकांकडून वारंवार तक्रारी येत होत्या. जमीन नोंदणी, विक्री खरेदी किंवा कागदपत्रांच्या पडताळणीसाठी लाच मागितली जात असल्याच्या अनेक तक्रारी माज्याकडे आल्या. त्यामुळेच मी स्वतः येऊन वस्तुस्थिती पाहण्याचा निर्णय घेतला. त्यांच्या या धाडीनंतरच भ्रष्टाचाराचे जाळे उघड झाले. बावनकुळे यांनी तत्काळ उपस्थित अधिकार्यांना चौकशीचे आदेश दिले. तसेच, रोख रक्कम पंचनामा करून जप्त करण्यात आली. अनेकांनी या कारवाईचे स्वागत केले या धाडीदरम्यान उपस्थित कॅमेऱ्यांमुळे नागपूरच्या निबंधक कार्यालयातील भ्रष्टाचाराचे वास्तव संपूर्ण महाराष्ट्रात पाहिले. अनेक नागरिकांनी सोशल मीडियावर प्रतिक्रियांचा वर्षाव केला.

कॅण्डल लाईट प्रोटेस्ट मार्च

■ महासागर प्रतिनिधी, अमरावती, दि. ९ :

हातात मेणवत्या, डोक्यात अस्वस्थतेची ज्योत आणि ओठांवर संविधान वाचवा, लोकशाही वाचवा या घोषणा... अशा ध्वनिक वातावरणात चांदूर रेल्वे शहरात नागरिक, युवक, महिला, विद्यार्थी, कामगार सर्वजण एकत्र आले अन्यायाविरुद्ध आणि न्यायाच्या बाजूने!

चांदूर रेल्वे शहरात विविध राजकीय पक्ष, सामाजिक संघटना व नागरिकांच्या संयुक्त विद्यमाने कॅण्डल लाईट प्रोटेस्ट मार्च काढण्यात आला. लडाखच्या न्याय मागण्यासाठी आंदोलन करणारे पर्यावरणवादी सोनम वांगचूक यांच्यावर देशद्रोहाचा आरोप ठेवून रासुका अंतर्गत करण्यात आलेल्या अटकेचा तीव्र निषेध करण्यात आला. त्याचबरोबर भारताचे सन्यायधोशीस भुषण गवई यांच्यावर जोडा भिरकावून न्यायदेवता आणि भारतीय संविधानाचा अवमान करणाऱ्या घटनेचाही तीव्र शब्दांत निषेध व्यक्त करण्यात आला.

२ सप्टेंबरचा काळा जीआर रद्द करा

उद्याचा मोर्चा सरकारचा डीएनए सिद्ध करणारा

अमरावा डीएनए ओबीसी असल्याचे सांगणाऱ्या फडणवीस सरकारने, हा जीआर काढून त्यांचा डीएनए कोणता आहे, हे उद्या सिद्ध करणारा हा मोर्चा असणार आहे. २ सप्टेंबरचा काळा जीआर रद्द करा, ही आमची कालही मागणी होती, आजही आहे आणि उद्याही राहणार आहे. उद्याच्या मोर्चा ही फक्त सुरुवात आहे. जीआर रद्द न केल्यास महायुद्धी सरकारला लोक फिरू देणार नाहीत. ३७५ जातींवर जो अन्याय चाललाय, त्यांच्या हक्कांचे संरक्षण करण्यास तुम्ही पात्र नाही, याचा जाब ओबीसी समाज मंत्र्यांना, आमदारांना, लोकप्रतिनिधींना जाब विचारेल, असा इशारा त्यांनी दिला. कोणत्याही पक्षाला मोर्चासाठी निमंत्रण घ्यायला इथे कुणाचे लग्न किंवा बोरस नाही. हा ओबीसी समाजासाठी कार्यरत आहे. जो ओबीसी हिताच्या रक्षणाचे बोलेल, त्याला इथे येण्यापासून कुणी थांबवण्याचे कारण नाही. त्यांनी खुशाल येऊन सहभागी व्हावे. मोर्चाचे नेतृत्व समाज करतोय. मी ओबीसीचा कार्यकर्ता म्हणून काम करतोय, एवढीच माझी भूमिका असल्याचे विजय वडेटीवार म्हणालेत.

या मोर्चाची तयारी अंतिम टप्प्यात आलेली आहे. या मोर्चांमध्ये मोठ्या प्रमाणात ओबीसी नेते आणि कार्यकर्ते सहभागी होणार आहेत. विजय वडेटीवार यांनी आज मोर्चास्थळाची पाहणी करून तयारीचा आढावा घेतला. यावेळी त्यांनी माध्यमांशी संवाद साधला.

उद्याचा ओबीसीचा मोर्चा ऐतिहासिक होईल. नागपुरात सकल ओबीसी समाजाच्या वतीने दोन सप्टेंबरचा काळा जीआर रद्द झाला पाहिजे, ही सर्व समाजाची एकमुखी मागणी आहे. ज्या प्रमाणात ओबीसीमध्ये घुसखोरी करण्यासाठी महायुद्धी सरकारने दोन सप्टेंबरचा जीआर काढून ओबीसीच्या मानेवर सुरी चालवण्याचे पाप केले. त्यामुळे जनतेमध्ये प्रचंड आक्रोश आहे, असा संताप त्यांनी व्यक्त केला.

उद्या सकाळी साडेअकरा ते बारा वाजेदरम्यान मोर्चाची सुरुवात होईल. महाराष्ट्रातून अनेक कार्यकर्ते नेते या मोर्चात येणार आहेत. सामाजिक चळवळींमध्ये ओबीसींच्या संघर्षांमध्ये, ओबीसींच्या हक्कासाठी लढणाऱ्या प्रतिनिधींना सुद्धा मार्गदर्शन करण्यास आम्ही पाचारण केल्याचे ते म्हणाले.

ओबीसीसाठी लढणारा योद्धा विजूभाऊ बोचरे यांचे आत्मबलितदान

■ महासागर प्रतिनिधी

आलेगाव (पातूर, अकोला), दि. ९ :

येथील प्रतिष्ठित ओबीसी नेते व महाराष्ट्र राज्याचे मंत्री छानराव भुजबळ यांचे खुदे समर्थक, तसेच बाळासाहेब आंबेडकर यांचे विश्वासू अनुयायी असलेले विजय (विजू) बोचरे यांनी ओबीसी आरक्षण वाचविण्यासाठी टोकाचा निर्णय घेत आपले जीवन संपवले असल्याची दुःखद व संतापजनक घटना समोर आली आहे. बुधवारी रात्री उशिरा आलेगाव बस स्थानक परिसरातील प्रवासी निवाऱ्यावर विजू भाऊ बोचरे यांनी आत्महत्या केली. घटनेची माहिती मिळताच पोलिसांनी घटनास्थळी धाव घेतली असता, त्यांच्या खिशात मुख्यमंत्री व राज्य सरकारला उद्देशून लिहिलेले ओबीसी आरक्षणाबाबतचे मागणीपत्र मिळाले. तसेच त्यांच्या डोक्यावर ओबीसी आरक्षण बचाव अशी पट्टी बांधलेली होती.

आत्महत्तेपूर्वी त्यांनी सोशल मीडियावर ओबीसीचे आरक्षण वाचले पाहिजे, असा आशय असलेल्या पोस्ट व स्टेट्स टाकले होते. त्यांनी ओबीसी समाजाला न्याय मिळावा, आरक्षण टिकवण्यासाठी सरकारने ठोस भूमिका घ्यावी अशी मागणी त्या पोस्टमध्ये केली होती. ओबीसी समाजातील युवकांमध्ये संतापाची लाट असून, ओबीसीसाठी लढणाऱ्या या सच्च्या योद्ध्याला शासनाकडून काय न्याय

ओबीसी आरक्षण अबाधित राहीलच पाहिजे

मिळणार? असा प्रश्न सर्वत्र उपस्थित केला जात आहे.

स्थानिक नागरिकांच्या म्हणण्यानुसार, विजू भाऊ बोचरे हे समाजातील दुर्बल घटकांसाठी नेहमी झटणारे, सामाजिक न्यायासाठी कार्यरत राहिलेले आणि ओबीसी आरक्षण टिकवण्यासाठी नेहमीच लढा देणारे कार्यकर्ते होते. त्यांच्या निधनाने ओबीसी समाजात मोठी पोकाळी निर्माण झाली आहे. या घटनेचा पुढील तपास चालीन पोलिसांकडून सुरू असून, शासनाने ओबीसी समाजाशी न्याय करावा अशी मागणी होत आहे.

प्रेमी युगुलाची आत्महत्या

■ महासागर प्रतिनिधी, यवतमाळ, दि. ९ :

घाटंजी शहरापासून १५ किलोमीटर अंतरावरील जुनोनी शेतशिवारात एका अल्पवयीन प्रेमी युगुलाने विहिरीत उडी टाकून आत्महत्या केली. दुपारी शेतकरी आपल्या शेतातील विहिरीकडे गेले असता त्यांना विहिरीत दोन मृतदेह तरंगताना दिसले. सदर युगुल ५ ऑक्टोबरपासून घरातून बेपत्ता होते. मुलीच्या वडिलांनी ७ ऑक्टोबर रोजी घाटंजी पोलिस ठाण्यात तक्रार दाखल केली होती. पोलिसांनी तत्काळ शोधमोहीम सुरू केली होती. घटनास्थळी घाटंजी पोलिसांनी पंचनामा करून तपास सुरू केला आहे. पुढील तपास पोलिस निरीक्षक केशव ठाकरे यांच्या मार्गदर्शनाखाली घाटंजी पोलिस तपास करीत आहेत.

मराठी चित्रपटसृष्टीत एक आगळवेगळी आणि ऐतिहासिक टप्पा गाठला जाणार आहे. लग्न आणि बरंच काही हा नवा मराठी चित्रपट पूर्णपणे महिला शक्तीच्या बळावर साकार होणार आहे.

या चित्रपटाचे सर्व टप्पे स्त्रियांच्या कुशल हातांनी पार पाडले जाणार आहेत.या चित्रपटाचे दिग्दर्शन वेदांती दाणी करणार असून, निर्मितीचा मान डॉ संजना सुरेश पै आणि अंजली नायनकर यांच्याकडे आहे. कथा लेखिका यश्वि मसुरकर ह्या लिहिणार आहेत.

ह्या चित्रपटाचे छायाचित्रण रिमिता निर्मल करणार आहेत, तर संगीत दिग्दर्शन वैशाली सामंत करणार आहेत. अभिनयाच्या माध्यमातून या चित्रपटाला जिवंत रूप देणार आहेत लोकप्रिय आणि प्रतिभावान अभिनेत्री पूजा सावंत आणि शर्मिला

एव्हरेस्ट एंटरटेनमेंट प्रस्तुत प्रेमाची गोष्ट २ लवकरच प्रेक्षकांच्या भेटीला येत आहे. या चित्रपटाचा टिझर आणि गाणी आधीच वॉट्सअप ग्रुपमध्ये लालितल्या आहेत. तसेच टिझर वॉट्सअप ग्रुपमध्ये लालितल्या आहेत. तसेच टिझर वॉट्सअप ग्रुपमध्ये लालितल्या आहेत.

ट्रेलरमध्ये लालितल्या आहेत. तसेच टिझर वॉट्सअप ग्रुपमध्ये लालितल्या आहेत. तसेच टिझर वॉट्सअप ग्रुपमध्ये लालितल्या आहेत.

ट्रेलरमध्ये लालितल्या आहेत. तसेच टिझर वॉट्सअप ग्रुपमध्ये लालितल्या आहेत. तसेच टिझर वॉट्सअप ग्रुपमध्ये लालितल्या आहेत.

ट्रेलरमध्ये लालितल्या आहेत. तसेच टिझर वॉट्सअप ग्रुपमध्ये लालितल्या आहेत. तसेच टिझर वॉट्सअप ग्रुपमध्ये लालितल्या आहेत.

याआधी ८४ वर्षांचे आजोबा सत्या- मंजूची गोष्ट खरी आहे असं समजून थेट सेटवर पोहोचले होते. त्यानंतर आता पुन्हा एकदा मालिकेची गोष्ट खरी आहे असं समजून सत्या- मंजूला भेटण्याचा हट्ट करणारी चाहती समोर आली आहे.

मुंबईच्या जोगेश्वरीत राहणारी श्रिया नाईक ही सत्या-मंजूची मोठी चाहती आहे. श्रियाला डाउन सिंड्रोम आहे हा आजार आहे. ती या मालिकेतील पात्रांना आपले खरे मित्र समजते. मालिकेत मंजूला गोळी लागल्यापासून

स्त्रीशक्तीचा उत्सव करणारा मराठी चित्रपट लग्न आणि बरंच काही

एका लव्ह स्टोरीच्या अरेंज मॅरेजची गोष्ट

श्रेयस तळपदे आणि एफ्तुएस् मोशन पिक्चर्स प्रा. लि. सादर करीत आहेत अशी कथा जी केवळ मनोरंजनापुरती मर्यादित नसून प्रत्येक स्त्रीच्या सामर्थ्याला, तिच्या सहनशीलतेला आणि तिच्या अदम्य धैर्याला उजाळ देणारी आहे.

दसऱ्याच्या शुभ मुहूर्तावर या चित्रपटाची नांदी संपन्न झाली. हा चित्रपट प्रत्येक स्त्रीमध्ये असलेल्या सुप्त शक्तीचे दर्शन घडवणार आहे. असू देत लाख महिलांवर... पुरे आहे फक्त एक 'मर्दिनी' या संकल्पनेवर आधारित असलेला हा चित्रपट समाजातील वाईटाच्या विरोधात उभारी घेणाऱ्या एका सामान्य स्त्रीच्या अलौकिक शौर्याची गोष्ट सांगेल.

निर्मित श्रेयस तळपदे यांनी यावेळी सांगितले, प्रेक्षकांना नेहमीच काहीतरी वेगळं देण्याची परंपरा एफ्तुएस्

राजाराम शिंदे.प्रत्येक पायरीवर महिलांचाच ठसा असलेला हा आगळवेगळ्या चित्रपट मराठी चित्रपटसृष्टीसाठी आणि महिला सशक्तीकरणाच्या दृष्टीने एक

अभिमानास्पद पाऊल ठरेल. महिलांच्या जीवनातील सूक्ष्म भावना, अनुभव, स्वप्न आणि संघर्ष या चित्रपटाच्या माध्यमातून प्रभावीपणे मांडण्याचा प्रयत्न केला जात आहे. तसेच लग्नानंतरच आयुष्य मुलीसाठी केवळ नव्या जबाबदाऱ्यांचं दार उघडत नाही, तर ते तिच्या जीवनप्रवासातील एक नवा अध्याय, नवी वाटचाल आणि नातेसंबंधांच्या नव्या ओळखीचा आरंभ ठरतो, हे सधेे लग्न आणि बरंच काही या सिनेमाच्या माध्यमातून प्रेक्षकांना अनुभवता येणार आहे.

डिजिटल युगातील संवादाचे रूप आणि व्हीएफएक्स यांचा सुंदर मिलाफ यात आहे. आधुनिक तंत्रज्ञान, भावनांनी भरलेली कथा आणि सतीश राजवाडेची खास प्रेमकथेची मांडणी या सगळ्यांचा अनोखा संगम प्रेमाची गोष्ट २ च्या ट्रेलरमध्ये दिसत आहे. एव्हरेस्ट एंटरटेनमेंटचे निर्माते संजय छात्रिया आणि सह-निर्माते अभित भानुशाली यांचा हा महत्वाकांक्षी प्रकल्प असून, दिग्दर्शनाची जबाबदारी सतीश राजवाडे यांनी सांभाळली आहे.

या चित्रपटात ललित प्रभाकर, ऋचा वैद्य, रिधिमा पंडित, स्वप्निल जोशी, भाऊ कदम यांच्या प्रमुख भूमिका आहेत. ह्यप्रेम आणि नशिबाचा हा जादुई प्रवास प्रेक्षकांना २९ ऑक्टोबर म्हणजेच दिवाळीच्या शुभमुहूर्तावर अनुभवायला मिळणार आहे.

यावेळी सत्या-मंजूने तिला एक सुंदर फोटो फ्रेम गिफ्ट केली ज्यात त्यांचा आणि श्रियाचा फोटो आहे. हा क्षण श्रियासाठी अविस्मरणीय ठरला. श्रियाच्या या प्रेमावर मंजू म्हणजेच अभिनेत्री मोनिका राठी म्हणाली की, मंजूला मिळणार हे प्रेम पाहून मी निशब्द आहे. सातारा ते मुंबई हा प्रवास पहिल्यांदा फार वेगळा होता. कारण आज मी आणि सत्या आमच्या एका फॅनला भेटण्यासाठी मुंबईला आलो आहोत. श्रिया आमच्या मालिकेतील प्रत्येक पात्रावर भरभरून प्रेम करते. प्रत्येक भाग तिने बारकाईने पहिला आहे. ती म्हणाली, मम्मोसाहेबांना मी चांगल्याच घडा शिकवेन. हे वाक्य ऐकून मला धक्का बसला. कारण ती मालिकेत इतकी गुंतली आहे. ती डाऊन सिंड्रोम या आजारात आहे आणि या सगळ्यात ती मंजूला तिची खास मैत्रीण मानते. हे सगळं ऐकून आणि आज प्रत्यक्षात तिला भेटून मी भरून पावले.

श्रियाला भेटून पाणावले डोळे

मालिका म्हणजे प्रेक्षकांचे एक नवीन कुटुंब असतं. सन मराठीवरील 'इन्स्पेक्टर मंजू' या मालिकेला प्रेक्षकांकडून अफाट प्रतिसाद मिळत आहे.

याआधी ८४ वर्षांचे आजोबा सत्या- मंजूची गोष्ट खरी आहे असं समजून थेट सेटवर पोहोचले होते. त्यानंतर आता पुन्हा एकदा मालिकेची गोष्ट खरी आहे असं समजून सत्या- मंजूला भेटण्याचा हट्ट करणारी चाहती समोर आली आहे.

मुंबईच्या जोगेश्वरीत राहणारी श्रिया नाईक ही सत्या-मंजूची मोठी चाहती आहे. श्रियाला डाउन सिंड्रोम आहे हा आजार आहे. ती या मालिकेतील पात्रांना आपले खरे मित्र समजते. मालिकेत मंजूला गोळी लागल्यापासून

सुबोध रणशेवरे, ९८३३१४६३५६ subodh.ransheve @rediffmail.com

संस्कृत व संयोजन :

सुबोध रणशेवरे, ९८३३१४६३५६ subodh.ransheve @rediffmail.com